Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

MAYIS 1979/SAYI: 8

YILKI ATI

Abbas Sayar

Bay Gezgin'in akılalmaz serüvenleri

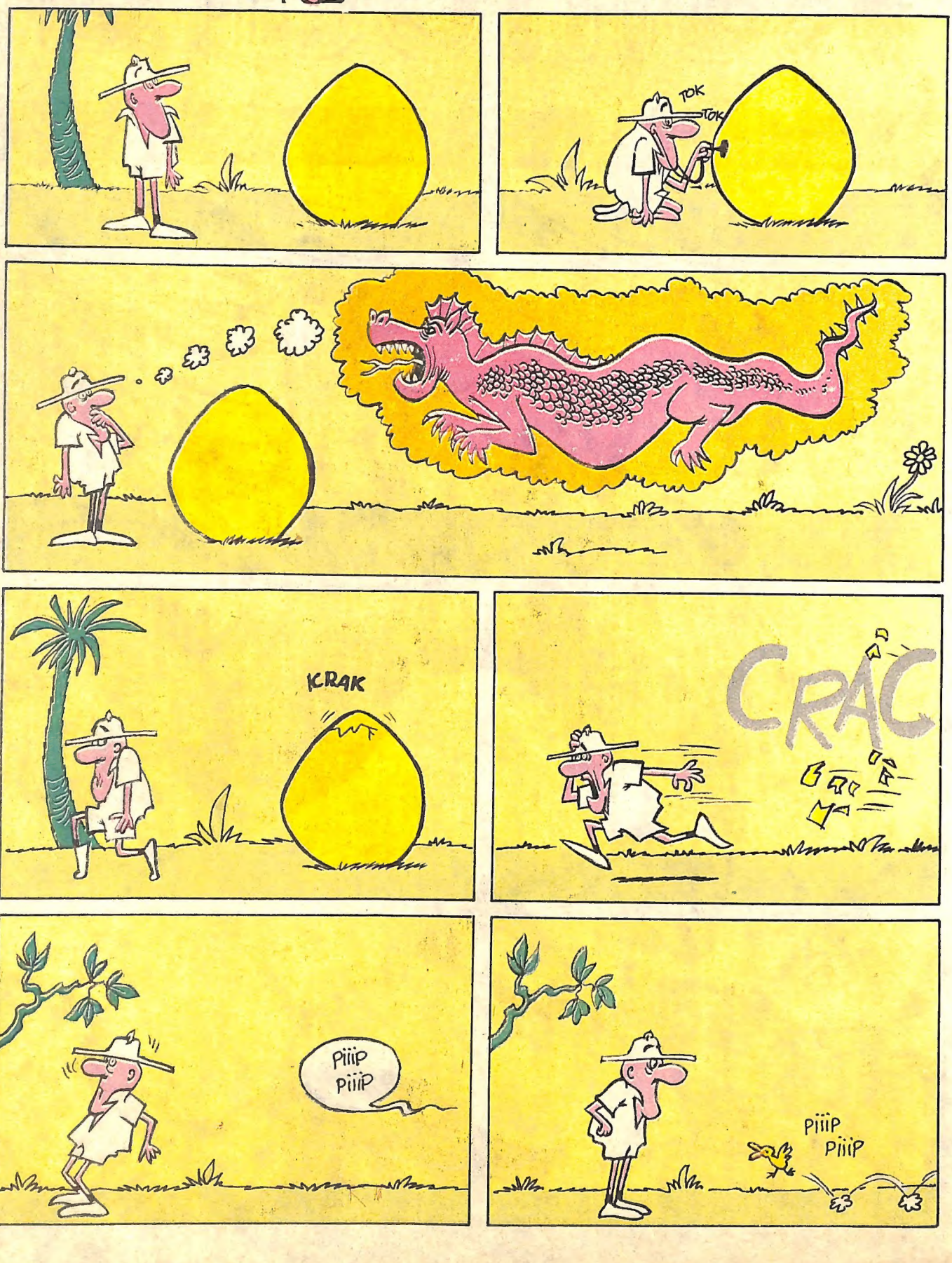

SİZE BİR MEKTUP VAR

Yarışma 1'in sonuçları belli oldu

Sevgili Çocuklar,

Olağanüstü büyük bir ilgi gören "KUMBARA'NIN YARIŞMASI'nın birincisinin sonuçları nihayet belli oldu. İzmir'de oturan Karşıyakalı okuyucumuz TİJEN ER birinciliği kazandı. İkinciliği ise Ankara Aktepe'den TEVFİK YILMAZ, Üçüncülüğü de Istanbul Teşvikiye'den ÖZGÜR TÜRKGENÇ kazandılar. Kendilerini ve diğer ödül kazananları içtenlikle kutlarız.

Yarışmada başarı gösteren okuyucularımızın ödülleri,kendilerine de bir mektupla bildirdiğimiz gibi, ev adreslerine en yakın Türkiye İş Bankası şubelerince verilecektir.

Tijen Er kardeşimizin doldurduğu ve kendisine birincilik kazandıran bulmaca aşağıda verilmiştir. Görüleceği gibi Tijen değerli harflerden oluşan sözcükler seçmesini çok iyi becermiş.

Birinci yarışmada başarı kazanamamış olan okuyucularımız üzülmesinler, "KUMBARA'NIN YARIŞMASI" devam ediyor. Bu sayımızda 4. yarışmamızı bulacaksınız (Sayfa 14'te).Bu kez daha dikkatli bir çalışma yaparsanız ödüllendirilen kişi siz olabilirsiniz. Yalnız elinize kalemi alıp çalışmaya başlamadan önce sizlere,yarışma ile ilgili olarak yarışma sayfasındaki "Dikkat edilmesi gereken noktalar" bölümünü yeniden dikkatle okumanızı salık veririz.

Üzülerek belirtelim ki, birçok arkadaşınız, ödül kazananlardan çok daha fazla puan topladılar, fakat kendilerini yarışma dışında bırakmak zorunda kaldık. Neden mi? Yarışma koşullarına uymadıkları için. Birçok okuyucumuz yalın halde olmayan, Türk Dil Kurumu sözlüğünde bulunmayan, çoğunlukla iki ayrı sözcüğü ha alı olarak birleştirerek türetilen sözcükleri kullanmışlar. Tijen'in kullandığı gibi "Anneanne" sözcüğü örneğine uygun ya da "Aranağme" gibi bileşik sözcüklerden yararlanmak doğaldır. Buna karşın, iki ayrı sözcük tek bir sözcük gibi birleştirilerek kullanılırsa bu okuyucumuzu üzülerek yarışma dışı bırakmak zorunda kalıyoruz. Bu nedenle kesinlikle "Anikarar", "Körnine", "Beyazat", "Kirlihava" gibi sözcükler türeterek yarışmaya katılmayın çünkü puanların tutarı yüksek de olsa yarışma dışı bırakılırsınız. Bir bölüm okuyucular ise, zorunlu sözcükleri kullanmayı unutuyorlar. Örneğin 1 No.lu yarışmamızda "Aslan", "Musa", "Ördek", "Tatlı", "Papara" sözcüklerinin bulmacada kullanılması zorunluydu. Bu sözcükleri bulmacalarında kullanmayanları da yarışma dışı bıraktık.

Yarışma Kurulu'nun değerlendirmelerde herhangi hatalı bir karar almasına neden olmamak için herkes tarafından tanınmayan yer adlarının bulmacada kullanılmamasını salık veririz. Kanımıza göre, sadece il ve ilçe adlarının kullanılması çok yerinde bir hareket olur.

Ödül kazananlar

BİRİNCİ
Bir Kumbara ve 2.000 liralık hesap

Tijen Er — Karşıyaka/İZMİR

İKİNCİ
Bir Kumbara ve 1.400 liralık hesap

Tevfik Yılmaz — Aktepe/ANKARA

ÜÇÜNCÜ
Bir Kumbara ve 800 liralık bir hesap

Özgür Türkgenç — Teşvikiye ISTANBUL

DÖRDÜNCÜDEN ONUNCUYA KADAR
Bir Kumbara ve 400 liralık bir hesap.

Hakan Derinkök — Bahçelievler ANKARA
Alptekin Derinkök — Bahçelievler ANKARA
Sibel Dinçer — İskitler/ANKARA
Selim Tunga — Kadıköy/ISTANBUL
Nuri Çınartopçuoğlu — Dalaman MUĞLA
Gülay Yılmaz — Maltepe/ANKARA
Filiz Güzel — Dikmen/ANKARA

ONBİRDEN YİRMİBEŞE KADAR
Bir Kumbara ve 200 liralık bir hesap

Başak Barbaros — K. Esat/ANKARA
Oğuz Kösebalaban — ADANA
Amine Yılmaz — Kalaba/ANKARA
Tülin Alkan — Bayındır/İZMİR
Osman Balcı — ADANA
Işık Kayhan — Dikmen/ANKARA
Doğan Kurt — ADANA
Gülseren Yöntemli — BURDUR
Hamit Cansi — AĞRI
Esra Ören — TRABZON
Evren Baysal — KONYA
Erol Güngör — ADANA
Ersel Düzgün — Y. Mahalle/ANKARA
Özden Öncül — B. Evler ISTANBUL
Elvan Ören — TRABZON

Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımızı Armağanıdır
Kumbara
Ayda bir yayınlanır - Sayı 8

Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına
Sahibi: Necat TÜNCE

Sorumlu Yazı İşleri
Yönetmeni: Yılmaz SEVİMLİ

ONK ajansı tarafından hazırlanan bu dergi, imzaları olan yazar ve sanatçıların dışında, AKCALI Kezban (Genel), MORAN Adli (Genel - Denektaşı), MADEN Said (Grafik), VERSAN Kemal Aziz (Pul), YAHYA Haluk (Plak), TÜRKALİ Deniz (TV - Sinema), ALAKUŞ Emin (Dizgi), ÖNAL Orhan (Yazı) ve AYDEĞER Gürsel (Düzeltme) in emekleriyle oluşmuş ve VEB OFSET İLERİ MATBAACILIK A.Ş. tesislerinde basılmıştır. (1 Mayıs 1979)

Adres:

KUMBARA Dergisi
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere
ANKARA

Kapak Resmi:
Mustafa Delioğlu

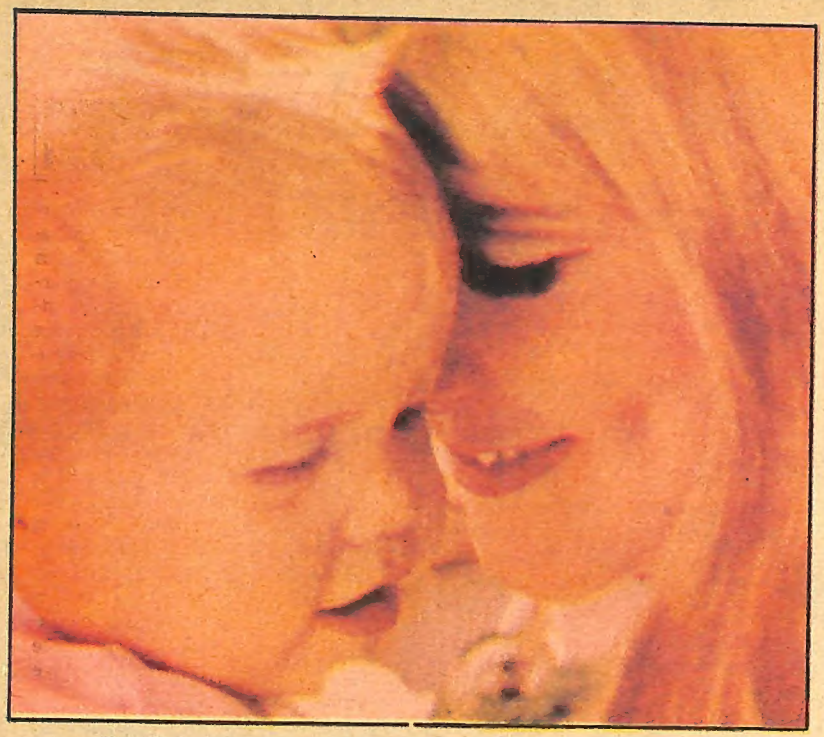

Anneler Günü

ANNA Jarvis adında Amerikalı bir genç kız, 1906 yılında annesini yitirmişti. Elbette yalnız Amerika'da değil, dünyanın dört bir yanında, o yıl annesini yitiren yalnız Anna değildi. Ama bu genç kız, anne sevgisinin ve saygısının anıtlaşmasını istiyordu. Bu amaçla Anna Jarvis, 9 Mayıs 1907 günü arkadaşlarına şunları söylüyordu :

— Bugün annemin ölümünün birinci yıldönümü. Artık iyice anladım ki annelerimizin yerini kimse dolduramaz. Yılın hiç olmazsa bir günü annelere adanmalı ve o gün, bütün anneler baş üstünde taşınmalı.

Bir yıl sonra Jarvis, her yıl Mayıs ayının ikinci pazar gününün Anneler Günü olarak kutlanmasının benimsenmesi için, çeşitli kuruluşlara başvurarak, önerisinin desteklenmesi istedi. Bu öneriyi önce birçok Amerikan eyaletinin valileri benimsediler. 1914 yılında öneri Temsilciler Meclisinde yasalaştı ve yasa Başkan Wilson'un da imzasıyla yürürlüğe girdi. Böylece mayısın ikinci pazar günü "Anneler Günü" olarak resmen kutlamaya açılıyordu.

Birkaç yıl sonra Anneler Günü bütün Avrupa ülkelerinde de kutlanmaya başladı. Ülkemizdeyse, Anneler Günü, 1956 yılından beri kutlanmaktadır.

Anneler Günü gerçekten çok güzel bir gündür. Her yıl mayısın ikinci pazar günü kutlanması, kuşkusuz anneleri de çocukları da mutlu kılmaktadır. Ne var ki, ülkelerin özellikle toplumsal ve parasal durumları birbirine hiç benzemez. Zaten Anna Jarvis, bu günün kutlanmasını iki kutsal şey için istemişti : Anneye sevgi ve saygı. Bu, evrensel ve kutsal bir duygudur.

Amerika çok büyük olanaklara sahip, ekonomisi ve teknolojisi çok güçlü bir ülkedir. Orada armağanlar almak ve vermek oldukça doğal ve kolaydır. Ama Jarvis, Anneler Günü'nü önerirken, böyle bir şey düşünmemişti. O, sadece, yılda hiç olmazsa bir gün, çocukların annelerine sevgi ve saygılarını bütünüyle simgeleyen bir bayramı önermişti.

Onun içindir ki, annelerin bu kutsal gününde armağan almaya yönelmek pek önemli değildir, parayla satın alınan herhangi bir armağan olmasa da olur, ama öncelikle ve her zaman için, annelerinize verebileceğiniz en değerli armağan sevginiz ve saygınızdır. Anneniz, size, ta başlangıcından bütün benliğiyle öz varlığını adamıştır, siz de ona sevginizi verir, onu saygınızla onurlandırırsanız, hiç kuşkunuz olmasın, dünyalar O'NUN olacaktır.

UÇAĞIN KANADINDA CAMBAZLIK YAPARAK

ÖLÜME MEYDAN OKUYAN HARİKA GENÇ KIZ

19 yaşındaki Kaliforniyalı Donna, yaptığı tehlikeli gösterilerle seyircilerin soluklarını kesiyor.

Amerika'da kısa bir süre içinde büyük üne kavuşan Donna Behrant, Kaliforniyalı, 19 yaşında gözüpek bir genç kız. Korku nedir bilmeyen bu kız, çift kanatlı bir uçakla, 500 metre yükseklikte akıl almaz cambazlık gösterileri yapıyor.

Olağanüstü yetenek isteyen bu işe başlamadan önce, altı yıl boyunca balerin olarak çalışan ve jimnastik yapan Donna, çift kanatlı uçağın üzerinde gösterisine başladığında yerden onu izleyen kalabalık taş gibi hareketsiz kalıveriyor ve herkesin soluğu kesiliyor.

Ülkemize gelen sirklerde ya da televizyondaki sirk programlarında görmüşsünüzdür. Cambazhanelerin hiç kuşkusuz en tehlikeli gösterileri trapez cambazlarının yaptıkları gösterilerdir. Bu cambazlar her an ölümle burun burunadır. Bu yüzden de seyirciler arasında en büyük coşkuyu onlar yaratırlar, en büyük alkışı onlar toplarlar. Ne var ki, sirklerdeki trapez numaraları gene de büyük ölçüde tehlikeli sayılmaz, çünkü ne de olsa cambazların altlarına genellikle bir ağ gerilir. Bir düşen olursa, bu ağ yardımıyla kurtulur.

Oysa Donna'nın yaptığı trapez gösterileri hiç de öyle değil. Altında ne ağ var, ne de başka bir güvence. Göklerde, uçağın kanadı üzerinde tek başına bir genç kız! İşte bu kız her gösterisinde açıkça ölüme meydan okuyor.

Bu yalnız bir cesaret ve yüreklilik işi değil kuşkusuz. Öyle olsaydı, büyük bir anlamı olmazdı. Körü körüne bir cesaret, aptallıktan başka bir şey değildir. Donna ise hem yürekli, hem de akıllı. Bu işi başarabilmek için çok çalışmış, her gün de çalışmalarını sürdürüyor. Yaptığı gösteriler en ince ayrıntısına kadar ölçülü. Anlayacağımız, işi şansa bırakmıyor, her şeyi bilerek, ölçerek sürdürüyor ve başarıya ulaşıyor.

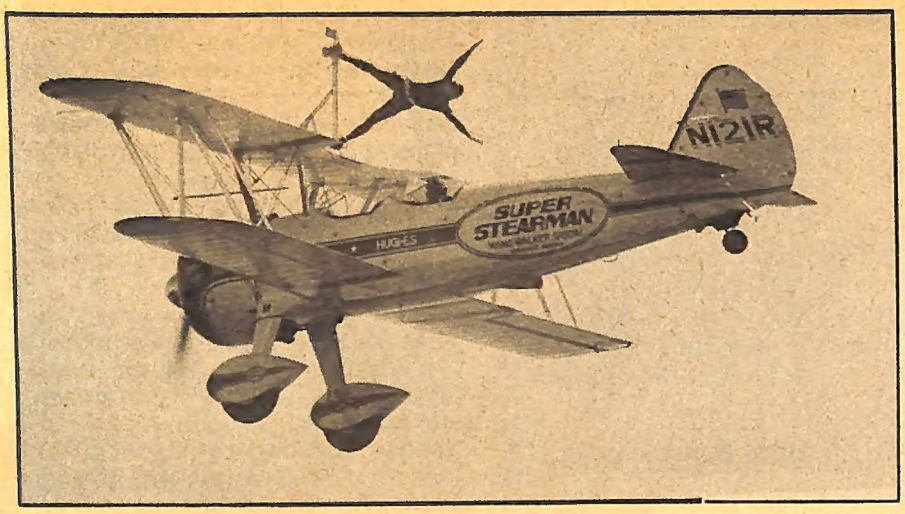

Eskiden balerin olarak yaşamını sürdürürken son aylarda dünyanın en tehlikeli gösterilerinden birini yapmaya başlayarak büyük bir üne ulaşan Donna korku nedir bilmiyor. Uçak büyük bir hızla alanın üstünde dolaşırken yaptığı şu numaraya bakın : büyük bir cesaret değil mi?

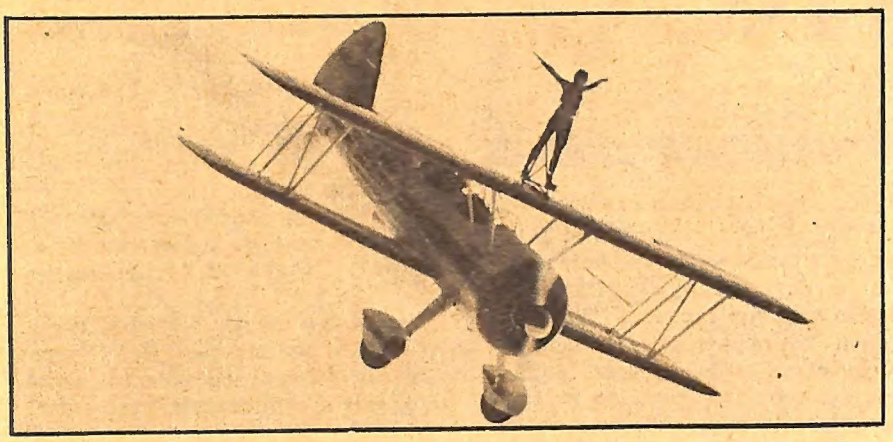

Donna çeşitli trapez numaralarını yaparken sanki bir jimnastik salonundaymış gibi son derece sakin ve soğukkanlı davranıyor. Asıl korkanlar ve heyecan geçirenler kimler biliyor musunuz? O sırada genç kızı aşağıdaki alandan izleyenler.

En tehlikeli hareketleri bu kadar büyük kolaylık ve ustalıkla yapabilen genç kıza bir gazeteci şu soruyu sormuş:

—Hiç korkmuyor musunuz?

Donna şu yanıtı vermiş:

—Korkmak mı? O da ne demek? İçimde en ufak bir korku olsa böyle birşey yapabilir miyim sanıyorsunuz?

Görgü kuralları

YAPIN

Telefon kuşkusuz çok yararlı bir aygıttır. Ancak ölçüyü kaçırmamak koşuluyla. Diyelim ki, evinizden ya da dışardan arkadaşınızı arayacaksınız. Onunla buluşmak ya da ondan bir bilgi almak istiyorsunuz. Böyle bir durumda, normal konuşma süresi hiçbir zaman beş dakikayı geçmemelidir. Telefonu siz açıp konuşmaya başladığınız zaman yapacağınız açıklama uzun sürecekse hattın öbür ucundaki kişiyi rahatsız edip etmediğinizi sorun. Bir kimseyi telefonla aradığınız zaman önce çevirdiğiniz numarayı denetleyin. Kim olduğunuzu söyleyin. Ondan sonra : "Kiminle konuşuyorum efendim?" diye sormak çok doğaldır.

YAPMAYIN

Herhangi bir nedenle almış olduğunuz armağan için telefon açarak teşekkür etmeyin. Uygar ülkelerde telefonla hangi saatlerde aranmak ya da başkalarını aramak konusunda belirli kurallar vardır. Bizler bunun dışında değiliz. Bunu gözönünde tutarak, sabah saat dokuzdan önce, akşam da yirmiikiden sonra kimseyi aramayınız. Yabancı bir kimse yanlışlıkla ya da teknik bir nedenden ötürü sizin telefon numaranızı düşürmüş olabilir. Kötü bir söz söyleyerek telefonu çat diye kapamayın. Unutmayın, bu gibi olaylar sizin de başınıza gelebilir.

NASRETTİN HOCA

Şenol Kirpikçioğlu

AYDIN ARIT

KOÇ

Ali on yaşlarında bir çocuktu. Anası, babası ve de Koç adlı minik kuzusu ile birlikte bahçeli bir evde otururdu.

Kuzuyu ona babası o yıl ilkokulun son sınıfına geçtiği zaman almıştı. Ali onu ilk gördüğü günü hiç unutamıyordu. Bahçenin yemyeşil otları üstünde kar gibi bir beyazlık... Zıplayan, dolaşan, dört ayaklı, yumak yumak bir beyazlık. Başının iki yanında sivri sivri, küçücük boynuzları vardı. Kapkara gözleri, kar içine düşmüş iki kömür parçasını anımsatıyordu.

Ali hemen koşmuş, bir plastik tasa musluktan su doldurarak onun önüne sürmüştü. Kuzu o kapkara gözlerini çocuğun üstüne dikmişti. Çocuk ve hayvan bir süre öylece karşılıklı bakışmışlardı. Kendilerince bir tanışma töreniydi sanki . Sonra hayvan titrek ve gevrek bir sesle melemiş, çocuk gülümsemişti.

Hayvanın tastaki suyu şapır şupur içmesinden Ali nedense sonsuz bir mutluluk duymuştu. Karşısında yere çömelmiş, suyun içinde küçücük kırmızı dilini oynatan hayvanı ilgi ve sevgi ile uzun uzun izlemişti.

"Ali," demişti babası. "Nasıl Koç? Beğendin mi?"

Böylece o günden bugüne kuzu Koç adıyla anılır olmuştu.

Ali ve Koç birbirleriyle çok çabuk kaynaştılar. Ali bahçeye çıktı mı, Koç hemen yanına koşuyor, peşinden hiç ayrılmıyordu. Bahçe oldukça genişti. Koşup oynamak ve yuvarlanıp otlamak için yeterliydi. Ama Ali zaman zaman Koç'u peşine takarak daha ötelerdeki büyük çayıra götürürdü. Burada çocuklar uçurtma uçurur, top oynarlardı. Bayram günleri de salıncaklar kurulur, keten helvacılar, baloncular, elma şekerciler, simitçiler ve poğaçacılarla dolup taşardı. Ali burda kuzusu ile yarışır, oynar, yeşil çimenlerin üstünde altalta üstüste yuvarlanırlardı.

Koç akşamları evin bitişiğindeki odunlukta yatıyordu. Ali burasını saman yığınları ve çuval parçalarıyla bir güzel düzenlemiş, ona göre bir barınak yapmıştı.

Her sabah içeri girip ortalığı temizler, sonra kuzusunu bahçeye çıkarır, ak tüyleri tel tel kabarana dek iyice tarardı. Bu işlem sırasında Koç hiç huysuzluk etmez, genellikle çenesini çocuğun dizine yaslayıp geviş getirir, zaman zaman da boynunu uzatarak onun yüzünü yalardı.

Ramazan Bayramı'ndan bu yana geçen iki ayı aşkın süre içinde Koç gelişti, gerçek bir Koç olup çıktı. O sivri külah küçücük boynuzların yerinde şimdi iri, burma burma iki boynuz vardı. Kendi gibi tüyleri de büyüyüp uzamış, ona heybetli bir görünüm verir olmuştu. Kapkara gözleri daha bir parlak, daha bir korkusuz bakıyordu.

Evet, Koç çok değişmişti. Ama değişmeyen tek yanı Ali'ye olan bağlılığıydı. Hatta denebilir ki, daha bile güçlenmişti. Ali'nin içerde olup da bahçeye çıkmadığı zamanlar evin önüne gelir, bir yandan kapıya boynuzlarıyla vururken bir yandan da şimdi iyice kalınlaşan sesiyle susmamacasına melerdi. Susması için çocuğun bahçeye çıkması gerekirdi.

İşte o gün de böyle olmuş ve bu nedenle Ali annesinden bir güzel azar işitmişti. Ali ertesi gün giyeceği bayramlık giysileri asılı durdukları dolaptan çıkarmış, annesinden gizli olarak sırtına geçirip aynanın karşısında deniyordu ki, Koç'un ağlar gibi melediğini duydu. Hayvanın bağırtılarına dayanamadı ve yeni giysilerle bahçeye fırladı. Koç ile biraz koşuştu, biraz oynadı ve bu arada bayramlıklarını biraz kirletti. Yeni giysilerin kirlendiğini gören annesi ona çıkıştı,

"Bu Koç fazla oldu artık, "diyerek de öfkeli öfkeli başını salladı.

Bayram günü erkenden evcek bayramlaştılar. Bayram yerine gitmesi için babası ona para verdi. Ali Bayram Yeri'nin kurulduğu o büyük çayıra koştu. Bayram Yeri renk renk giysileri içinde oraya buraya koşturan kızlı erkekli her yaşta çocukla cıvıl cıvıldı.

Ali'nin gözleri bir tanıdık yüz aradı. Sınıf arkadaşı Selim'i gördü. Diğer bir takım çocuklarla birlikte dondurmacıdan dondurma alıyordu. Onun yanına gitti.

"Senin Koç nasıl? "diye sordu Selim.

"Koç gibi, "dedi Ali.

Selim sırıttı:

"Bakalım bundan sonra nasıl olacak? "Ve sorusunu hemen yine kendi yanıtladı : "Bugün tüm koçları keserler de!"

Ali hiç bir şey diyemedi. Selim ve öteki çocuklar gülüştüler. Sonra, ellerinde dondurma külahları, koşarak salıncaklar doğrultusunda uzaklaştılar.

Ali olduğu yerde çakılı kaldı. Şimdi içine bir kurt düşmüştü. Bir yandan dün Koç için annesinin söyledikleri aklına geliyor, bir yandan da merak ettiği bir şeyi kafasında sorulaştırıyordu: Acaba babası ona para ve-

AYDIN ARIT

Günümüz oyun yazarlarındandır, 1928'de Istanbulda doğdu. Amerikan Koleji'nde okudu, Amerika'ya gitti, gemicilikle iki yıl denizlerde dolaştı, yurda dönünce gezgin büfecilik, garsonluk, işçilik, gazetecilik, bankacılık... gibi pekçok işte çalıştı. Yazarlığı 1958'de küçük hikaye ile başladı. İki romanından "Siyamlı İkizler" Yeni Istanbul gazetesinde tefrika edildi, diğeri "Sapıklar" kitap olarak yayınlandı (1960). Daha sonra oyun yazarlığına geçti. Üç oyunu Ankara'da Devlet Tiyatrosunda oynandı: Bal Sineği (1965), Aya Bir Yolcu (1966), Uçamayan Kuşlar Tutulur (1973). Radyo oyunlarından "İşlerde Bozukluk", TRT 1966 yarışmasında birincilik ödülü, "Beberuhiler" mansiyon aldı. TRT 1970 Sanat Ödülleri yarışmasında TV Çocuk Oyunu türünde, "Kuş" oyunuyla başarı ödülü (Şubat 1971) kazandı. Çeviriler de yapmıştır: "Martin Beck" dizisi (Milliyet Yayınları)

rerek evden uzaklaşmasını mı sağlamıştı?

Birden Bayram Yeri ona kapkaranlık göründü. Çevresinde koşuşan çocukların kıvançlı sesleri kulaklarını tırmalıyor, yüreğine acı veriyordu.

Hemen geri döndü ve evine yöneldi. Karşılıklı bahçeli evlerin arasından uzanan yol boyunca hızlı hızlı yürüyordu. Ansızın durdu. Gözleri dehşetle açıldı. Bahçelerin birinde iki adamın tıpkı kendi Koç'una benzer bir koyunu boynuzlarından tutarak yere yıktıklarını görmüştü. Bir tanesi ayaklarını ve gözlerini bağladı, diğeri koca bıçağını hayvanın boğazına çaldı. İnce bir kan şeriti bembeyaz tüyleri kızıla boyadı. Koyun şöyle bir debelendi, ağzından hafif bir inilti çıktı ve hareketsiz kaldı.

Ali koşmaya başladı. Bacakları birbirine dolanıyor, attığı her adımda yere kapaklanacağını sanıyordu. Evin bahçe kapısından içeri ok gibi daldı. Durdu. Soluk soluğa çevresine bakındı. Koç ortalıkta yoktu. Babasını gördü. Odunluğa giriyordu. Elinde koca bir bıçak vardı. Hemen ardından koşturup odunluğa girdi. Koç onu görünce oturduğu yerden kalkarak yanına geldi. Boynuzlarını hafif hafif çocuğun bacaklarına sürtmeye koyuldu. Ali babasının bıçaklı eline yapıştı.

Adam oğlunun orda olmasından şaşırmış görünüyordu.

"Ne o, Ali, "dedi. "Çok çabuk döndün."

Çocuk korkulu bir rüyadan uyanmışçasına, "Gördüm, "diye kekeledi. "Bir koç kestiklerini gördüm... Bir koç kestiklerini gördüm."

"Kurban Bayramı bu, "dedi baba. "Olağan karşılamak gerek."

Ali onu duymamış gibi yineledi: "Bir koç kestiklerini gördüm, baba."

"Ama bak ki, kesilen senin koçun değil."

"Onu kesmeyeceksin değil mi, baba? Onu kesmeyeceksin değil mi?" diye yalvarırcasına sordu çocuk. Sesi titriyordu. Gözleri iri iri açılmıştı.

"Elbette kesmeyeceğim, "dedi babası.

"Ama elinde bıçak var."

O zaman adam tatlı tatlı gülümsedi. Oğlunun başını okşayarak, "Gül fidanları için sadece birkaç kazık sivriltecektim, "dedi.

Ali yere diz çöktü, Koç'unu sımsıkı kucakladı. Hayvan yanık yanık meledi.

Ali babasını çok seviyordu, annesini çok seviyordu, herkesi çok seviyordu. Hele Koç'unu çok çok seviyordu.

Çocuğun yanaklarından aşağı yuvarlanan iki damla gözyaşı koçun bembeyaz postuna damladı.

YALVAÇ URAL'dan

SAYRILIK

Küçük bir çocuk
Hasta olunca
Çatlar omuzundaki boncuk
Küser Tanrı'ya serçeler
Döker çiçeklerini
Elma ağaçları

"Göz oldu
Söz oldu
Nazar oldu" der dedeler

Ağlar analar
Ağlar babalar
Küçük bir çocuk
Hasta olunca

Sanki yaralanır umutlar
Gökten kayar yıldızlar

KUŞLARIN EVRENİ

Kuşlar
Pasaport kullanmazlar
Diledikleri ülkeye
Özgürce gidip
Dönebilirler
İstenmez onlardan
Geçiş izinleri
İşte bu yüzden güzeldir
Kuşların evreni

İHTİYAR NALBANT

Hayvanları
En çok seven sensin
İhtiyar nalbant

Koca
Demir levhaları keserek
Ne güzel de
Ayakkabılar yapıyorsun

Bayram çocukları gibi
Onları sevindirdiğinde
Mutlu oluyor musun?

YILKI ATI

ABBAS SAYAR

Resimleyen: M. DELİOĞLU

ÜSSÜĞÜNOĞLU İBRAHİM, GÖKYÜZÜNE KIRPIK GÖZLERLE BAKTI. SONRA BOŞLUĞA DOĞRU SÖYLENMEYE BAŞLADI:

— DUYDUK RÜZGAR EFENDİ DUYDUK. KIŞ GELİYOR DİYORSUN. HOŞ GELDİ SEFALAR GETİRDİ GÖKTEN NE YAĞDI DA YER KABULETMEDİ? SEN ÖYLE DELİCOŞ ESİP DURMA. İŞLEME FAKİRİN CİĞERİNE... HARMANDA İSTERİZ NAZLI GELİNE DÖNERSİN. DUYDUK, İŞTE KIŞ GELİYOR. SEN SÖYLEMEDEN AĞAÇLAR SÖYLEDİ ONU. BAKSANA DERE BOYUNDAKİ KAVAKLARA, BİR UÇLARINDA KALDI YAPRAK. SEN BİLİRMİSİN NE DER O YAPRAKLAR. KIŞ GELİYOR DER. HEMDE ZORLUSUNDAN... ALLAHTEALA BİLİR GAYRİK KARIN KALKMASINI. MART MI DER, NİSAN MI DER? SEN EĞİL YAVAŞ GEL İNSANIN ÜSTÜNE... DÜŞÜDÜK İŞTE, DONDUK İŞTE. HAL KALMADI ÇİFTİN DEMİRİNİ SÖKMEYE...

SONRA, ÇİFTİN UCUNDAKİ BURUN DEMİRİNE DOĞRU YÜRÜDÜ.

ÇİFT DEMİRİNİ SÖKTÜ, HEYBEYE ATTI VE ÖKÜZLERE YETİŞTİ..

KENDİSİNİN, CÜMLE EV HALKININ SIRTINDAN GEÇEN BİR YILI ANILADI.

NİDEN, NİDEN? BİZİMKİ DE Mİ DİRLİK? BUNA İT DİRLİĞİ DERLER. YİĞDİĞİN SAMAN, ATI, EŞEĞİ BAHARA ÇIKARTMAZ.

BEYNİNE İKİ KURT GİRDİ BİRDEN. BİR CANI HAYALLEMEK İSTİYORDU. BİR CANI DORU KISRAK'A TAKILMIŞTI. SAMAN DER DEMEZ, AKLINA KISRAK GELDİ, ARPA GELDİ, YETMEZ GELDİ. SONRA KONUŞMAĞA BAŞLADI..

DORU, SEN BİYOL DUR. ÇIK ŞİMDİLİK AKLIMDAN. SONRA HAKKINDAKİ HÜKMÜ TEBLİĞ EDERİM

....BİR MAHKEMEDE HEMEN. NE KEŞİF, NE ŞAHİT, NE EHLİ VUKUF, ZABİT KATİBİ DE GEREMEZ.....

HELE MÜBAŞİRMİ? HİÇ YARAMAZ BANA... BİR KARAR VERİRİM Kİ, TEMİZSİZ İTİRAZSIZ..

SEN DUR BİR KERECİK BAKALIM, ÖTEGİT BAKALIM AKLIMDAN....

ÖKÜZLER DEREYE GELİNCE YENİDEN DURDULAR, SUYA EĞİLDİLER. DALGIN İBRAHİM ÖKÜZLERDEN BİRİNE TOSLAYINCA HAYALLEMEDEN ELETEK ÇEKTİ.

GÂVURUN MALLARI, ON DAKİKA OLMADI SU İÇELİ. ŞU HALLERİNE BAKINCA SANARSIN Kİ AĞUSTOSUN ON BEŞİ.

PİS AVLUDAN ALELACELE GEÇTİ. EVİN SOFASINA GİRER GİRMEZ KENDİSİNİ AĞIR BİR DUMAN KARŞILADI. KARISI, OCAĞI TUTUŞTURMAK İÇİN OLANCA SOLUĞU İLE ATEŞİ ÜFLÜYORDU. OCAKTAKİ ÇERÇÖP YAŞTI...

GÂVURUN EVİNDE BİR KUCAK KURU BULUNMAZ HEPİNİZE YULAR TAKMALI

ONALTISINA YENİ BASMIŞ OĞLUNA DÖNDÜ:

BUGÜN AKLIM DORU KISRAĞA TAKILDI. ÇİFTE GİTTİM GELDİM. ONU DÜŞÜNDÜM. DIŞARDA KIŞ GELDİM DİYOR. BEN, ÖKÜZLERİN TAY'IN, KIRAT'IN YEMİNİ ONUNLA PAYLAŞTIRAMAM. O BU YIL BAŞININ ÇARESİNE BAKACAK. O. BU YIL "YILKILIK" NERDE İSE ŞİMDİ SIĞIR DÖNER, HARMAN YERİNDE. KISRAĞI ÇEVİRİRİM

MUSTAFA KÜÇÜK KARDEŞİYLE PIRLADI. DEREDE CEPLERİNİ TAŞLARLA DOLDURDULAR. SIĞIR GERİDE BÜYÜCEK BİR TOZ BULUTU BIRAKARAK SAKİN İLERLİYORDU. DORU KISRAK'IN ZAYIFLIĞINDAN BEKLENMEYEN BİR ZİPDELİK VARDI ÜSTÜNDE. KISRAK MUSTAFANIN BİNMESİ İÇİN DURDU. MUSTAFA BİNMEDİ. ÇOBAN, ONLARI GÖRDÜYSE DE İLGİLENMEDİ. MALLARI TOPARLAYARAK UZAKLAŞTI..

MUSTAFA KISRAK'A ATLADI. AT YÜRÜDÜ. FAKAT MUSTAFA ELİNDEKİ DEĞNEĞİ ATIN BOYNUNA VURUYOR, GERİ ÇEVİRMEYE ÇALIŞIYORDU.. TEPEYE DOĞRU YOLALDI..

DORUKISRAK'I TEPEYE BIRAKTILAR. AŞAĞIYA UÇAR GİBİ İNDİLER.

SEN BEKLE GELİNCE TAŞA TUT.

HASAN YARIYOLDA TAŞA TUTTU. TEPEYE DOĞRU DÖNDÜ VE YÜRÜDÜ. GÜNEŞ BAŞINI ALIP GİTMİŞ UFUKTA UZUNCA BİR KIZILLIK ŞERİDİ BIRAKMIŞTI. SOĞUK TÜYLERİNİ DİKEN DİKEN ETMİŞTİ. BİR SÜRE SONRA BAŞI KÖYE DOĞRU ÇEVRİLDİ.

KÖYE GİRDİ. ARALIKLARLA BİR KAÇ KÖPEK HIRLADI. DORU ÖKSÜRÜR GİBİ BİR SES ÇIKARTTI ONLARA. SANKİ HER YÖNÜ AYDINLIK GİBİ RAHATÇA İLERLİYEREK EVİN ÖNÜNE GELDİ. BAŞI İLE KAPIYI İTTİ. HER ZAMAN BÖYLE YAPARDI ZATEN. AMA BU KEZ KAPI AÇILMADI. DAHA KUVVETLİCE YASLANDI KAPIYA BAŞIYLA. YİNE BİR SONUÇ ALAMADI. HAYIR KAPI AÇILMIYORDU.

HIZINI ARTIRAN YEL YAMUK YUMUK SOKAKTAKİ GÜBRELİ TOZLARI KALDIRIYORDU. SOKAK SOĞUĞU HORTUM GİBİ ÇEKİYORDU. GEÇMİŞ YILLARIN SIRTINA HEDİYE ETTİĞİ YARA VERLERİNİN SIZLADIĞINI HİSSETTİ BİR BAŞKA SOKAĞA GEÇTİ. BİR EVİN OTLUĞUNUN ALTINDAKİ BOŞLUĞA GİRDİ. YELTUTMUYORDU BURASI..

DİRLİKSİZ, DÜZENSİZ BİR AKŞAM İNDİ İBRAHİMİN EVİNE. İBRAHİM OCAĞIN FERSİZ ALEVLERİ KARŞISINDA SİGARANIN BİRİNİ BİTİRMEDEN ÖBÜRÜNÜ SARIYORDU. BURNUNDAN SOLUYOR, SURATINDAN DÜŞEN BİN PARÇA OLUYORDU. BAKIŞI TOKAT TOKAT, YUMRUK YUMRUK, TEKME TEKME GİBİYDİ. KARISI KORKUDAN AĞIZ AÇAMIYORDU. KIZI KORKUYORDU. HASAN KORKUYORDU. MUSTAFA BABASINA KARŞI DUYDUĞU ÖFKESİNİ KORKULU BİR BAKIŞIN GERİSİNDE GİZLİYORDU..

İBRAHİMİN KARISI HAYVANLARIN ALTINA BAKMAK, YEM VERMEK İÇİN AHIRA GİTTİ. KOCASI GÖZÜNDE KÜL OLAK OLDU. DORUNUN TAYI HUYSUZDU.

GÂVURUN BİR TEKİ, ZALİM BABASI, DORUMA HAYRI YOKTA BİZE VAR MI?

SABAHTAN DORUYU KARŞISINDA GÖRÜNCE, ATIN BİTKİNLİĞİNE ÜZÜLDÜ.

İBRAHİM, SIĞIRIN ARDINI ALMAYA ÇALIŞAN ÇOBANI ÇEVİRDİ.

TOMBAK EMMİ, BİZİM DORU KISRAK, BU YIL YILKILIK DÖNÜŞÜNE GEÇİR BAKSIN BAŞININ ÇAREYİNE.

OLUR, OLUR..

AKŞAM OLUNCA DORU EN ÖNDE DÖNÜŞ YOLUNDA YÜRÜYORDU. ŞOSE İLE ŞARAMPOL ARASINDAKİ TÜMSEKTE DURDU BİRDEN. KARŞISINDA MUSTAFA İLE HASAN BELİRMİŞTİ YİNE.

MUSTAFA SÖYLENEREK ATIN SIRTINA ATLADI TEPEYE DOĞRU SÜRDÜ. TEPEDE ATTAN İNDİ. YALANDAN BİR KAÇ TAŞ ATARAK KOVALADI. ACILI, SÖYLENEREK TEPEYİ İNDİ KISRAK KARANLIĞIN ORTASINDA BAŞINI TOPRAĞA UZATTI.

KISRAK BAŞINI KALDIRDI, KULAKLARINI DİKTİ KÖYDEN GELEN SESLERİ DİNLEDİ SONRA HIZLA YÜRÜDÜ, KÖYE GİRDİ SOKAKLARI BİRDEN TÜKETTİ. ÇARPARCASINA EVİN KAPISINA BAŞINI DAHA VURDU GENE AÇILMADI. ARKASINI ÇEVİRİP ZORLUSUNDAN BİR KAÇ ÇİFTE ATTI.

GÜRÜLTÜYE İBRAHİM KAPIYA FIRLADI. DORUYU KÖYÜ ÇIKINCAYA DEK KOVALADI.

BİR DAHA GELEYİM DE! O ZAMAN İYİSİNDEN AURSIN BOYNUNUN ÖLÇÜSÜNÜ. HÖST, HÖST.

BUGÜN KÖYDE KİME SORARSANIZ "ON YILÖNCE DORUKISRAKI TUTAN BİR AT YOKTU BU BÖLGEDE. ÜÇ YAŞINA GELDİĞİNDE DİLLERE DESTAN OLDU. KAZA YARIŞLARINA GİRDİ ÇOĞU KEZ BİRİNCİLİK ALDI.

BEYLER GİBİ BESLENDİ. BİR DEDİĞİ İKİ OLMADI. BU ALTIN ÇAĞ BEŞ YIL SÜRDÜ. SEKİZ YAŞINA BASINCA DEĞİŞTİ. ARTIK KOŞAMIYORDU. KOŞSADA DERECE ALAMIYORDU. BİRİNDE İNAT YÜZÜNDEN YARIŞA SOKULMUŞ YARIŞ SONUSANCILAR ÇEKMİŞ, FORMUNU İYİDEN YİTİRMİŞTİ.

SENDEN GEÇTİ DORU KISRAK, ÖKÜZ OLSAN KASAPLIK TIN...

DORUKISRAK ERTESİ AKŞAM TEKRAR KÖYE DÖNDÜ BAŞI İLE KAPIYA VURDU TEKMELEDİ KAPI GENE AÇILMADI. HIZLA KİŞNEYEREK KÖYDEN ÇIKTI. DAĞLARA DOĞRU YÜRÜDÜ. DORU YANIZLIĞIN VERDİĞİ ÜPERTİ İLE KİŞNEDİ. BİR KARŞILIK ALDI KİŞNEMESİNE.

TEPEYİ AŞACAĞI SIRADA KARŞI YÖNDEN GELEN BİR AT GÖRDÜ. ÇİLKİR DORUYA YAKLAŞTI BOYNUNU UZATIP ONU KOKLADI.

DORUKISRAK VE ÇİLKİR'I OVAYA SÜRÜKLEYEN GÜÇ, BİR ALACA AYDINLIKTA AYGIRLA TANIŞTIRDI. DEMİRKIR, GÜNEY TEPELERİNİN YEL TUTMAZ YERLERİNE ÇEKTİĞİATLARI OVAYA İNDİRDİĞİNDE KARŞILAŞTI DORU VE ÇİLKİRLA. O ATLARIN REİSİ İDİ.

AYGIR DEMİRKIR ALTI YEDİSİNDE GÖRÜNÜYORDU. DİRİ AYAKLARI DAR BELİ GENİŞ SAĞRISI İLE GÜCÜ TEMSİL EDİYORDU..

GECEYİ BİRAZ DAHA GÜNEYE KAYMAKLA GEÇİRDİLER. KAR YAĞIŞI OVAYA İNMİŞTİ İNSAN ANCAK YÜZ ADIM ÖTESİNİ GÖREBİLİYORDU. KAR SAKİN YAĞACAĞA BENZEMİYORDU.

AYGIR ACI ACI KİŞNEDİ. DİĞER ATLAR BÜSBÜTÜN DİKKAT KESİLDİLER.

CANAVAR ULUYORDU. BİRMİYDİ, BEŞMİYDİ SAYISI?

ATLAR TEHLİKEYİ SEZMİŞLER BİRBİRLERİNE BİRAZ DAHA SOKULMUŞLARDI.

DORU KISRAK ORTALARDAYDI. OLANLARI ANLAMIYORDU. KIŞIN BÖYLESİNİ BİLMİYORDU.

DORU NASIL DAYANACAKTI BU ZULUMA.

KARIN BOŞLUĞU ÇOK ÜŞÜYORDU SANKİ BUZ BAĞLANMIŞTI.

OVAYA KARLI SIK KİŞNEME YAYILDI. KAR TOZUNTUSU ARDINDA ÜÇ CANAVAR GÖRÜNDÜ.

AYGIR FIRTINA GİBİ HIZLI İDİ. KURTLARA ELLİ METRE YAKLAŞINCA KURTLARDA FIRLADILAR. AĞZI VE ÖN AYAKLARIYLA KURDA SALDIRDI KAŞLA GÖZ ARASI DÖNDÜ KORKUNÇ BİR ÇİFTE FIRLATTI. KURTUN ÇENE KEMİKLERİ UNUFAK OLDU. AYGIR İŞİNİ BİTİRDİĞİNİ ANLADI. DİĞER ATLARLA BOĞUŞAN KURTLARA DOĞRU FIRLADI.

AT YIKAN KURT, ŞİMDİ GÜÇLÜ BİR ATIN TEKMESİYLE HİKÂYESİNİ KAPIYORDU.

İBRAHİMİN EVİNDE YEL, DİLİNİ BACADAN ÇEKİYOR, DUMAN YÜKSELİYOR, ARDINDAN SARI MAVİ KARIŞIMI BİR ALEV ODAYA SICAKLIK DOLDURUYORDU. KARISININ AKLINA DORU TAKILMIŞTI.

VAY GARİP DORUM VAY KİMBİLİR NERDE, NE HALDE ŞİMDİ! ALLAH DORUMA ACISIN.

ARDI ARKASI KESİLMEYEN KÖPEK SESLERİ DORU'YU KEDİNE GETİRDİ. AYAKLARI ARTIK KENDİSİNİ TAŞIMIYORDU. YERLER KISMEN KAR, KISMEN BUZDU. NALSIZ TIRNAKLARI HİÇ BİR SES ÇIKARTMIYORDU. HER BİR YÖNÜN YABANCISIYDI. BİR OTLUK ÇARPTI GÖZÜNE. ALTI KURUYDU.

BURASI HİÇ BİLMEDİĞİ YABANCI BİR KÖYDÜ...

OTLUĞUN ALTINA GİRDİ. BİRDEN ÖN DİZLERİ VE BOYNU ÜSTÜNE YIKILDI.

ALACA BULUTLU TAN YERİNDE AĞARMA BAŞLADI. BİRDEN BİR FINO KÖPEĞİ ÇIKTI ORTAYA KISRAKA DOĞRU HIRLADI. BAŞKA KÖPEKLERDE GELDİLER. BİRİ KARIN BOŞLUĞUNU KOKLADI. KÖPEKLERİN HAVLAMALARI ÇOCUKLARI DIŞARI FIRLATTI. BEŞ ON ÇOCUK SESİN GELDİĞİ YANA KOŞTULAR. BİRİ KARIN BOŞLUĞUNA BİRİSİDE YANA YATMIŞ SIRTINA BİNDİ.

ONLARI GÖREN BİR KÖYLÜ.

DAĞILIN ORADAN

İFLAH OLMAZ DERDE DÜŞMÜŞ ZAVALLI.

DORUĞUN BAŞINA YULAR GEÇİRDİLER KİMİ KUYRUĞUNDAN KİMİ KARNINDAN TUTUP HIDIR EMMİNİN AHIRINA ATTILAR

ÇABUK SAMAN KAYNATIN ESKİ PÜSKÜ BİRŞEYLER GETİRİN SIRTINA.

LODOŞ ÜÇ GÜN SÜRDÜ. DÖRDÜNCÜ GÜN HAVA ESKİ TÜRKÜSÜNÜ MIRILDANMAĞA BAŞLADI. YEL YENİDEN POYRAZA DÖNDÜ. YILKILIKLAR DAĞINIK DÜZENDEN TOPLU DÜZENE GEÇTİLER. HER YÖNE ÇİLELİ BİR AKŞAM İNDİ. FIRTINANIN AZGINLIĞI ARTTIKÇA ARTTI. EN SONUNDA KURTLARIN ULUMALARI DUYULDU. KURT ULUMALARINA, GÜÇLÜ YILKILIKLAR CEVAP VERDİLER.

AYGIR VE İKİ AT HEDEFLERİNİ SEÇTİLER. KURTLARA DOĞRU HIZLA ATILDILAR. KIYASIYA KIRAN KIRANA BİR SAVAŞ BAŞLADI. AYGIR VE SAVAŞÇILARINA SALDIRAN KURTLAR HEDEFLERİNİN DEMİR LOKMA OLDUĞUNU ANLADILAR. AMANSIZ BİR BOĞUŞMA OLDU. KURTLARIN KUDURGANLIKLARI PARA ETMEDİ BOĞUŞA BOĞUŞA GERİ ÇEKİLİYORLARDI.

KURTLARDAN BİRİ, TOPLULUKTAN AYRI KALAN ATIN PEŞİNE DÜŞTÜ. AT TEPEYİ YANDAN VE HIZLA İNİYORDU. HAYATI BOYUNCA GÖRÜLMEMİŞ BİR HIZLA KOŞUYORDU. KURT ONA YETİŞİP KUYRUĞUNA YAPIŞTI VE ASILDI. ANİDEN BIRAKTI AT YERE KAPANDI. KURT HIRSLI DİŞLERİYLE KARNINA YAPIŞTI. ÇIĞLIKLI MÜTHİŞ BİR KİŞNEMEİLE HER YÖN DOLDU. ATIN AYAKLARI YANA DÜŞÜNCEYE KADAR BOĞAZINI SIKTI.

HIDIR EMMİ VE OĞLU DORUKISRAKA ÇOK İYİ BAKTILAR. DÖRDÜNCÜ GÜN ÖNÜNE KONAN OTU YEDİ. ALTINCI GÜN İYİCE KENDİNE GELDİ ŞİMDİ GÖZÜ DIŞARIDAYDI

KIZIM, YAVRUM, ANLADIM İYİLEŞTİN GÖZÜN DIŞARIDA, YOLDA OLUR.

HIDIREMMİ DORU KISRAK'I GÜNEŞİN AZCIK ISITTIĞI BİR SABAH DIŞARI ÇIKARDI.

DORU'NUN GİDİŞİNİ GÖRMEK İÇİN KÖYLÜLER, GEÇECEKLERİ YOLUN SAĞINA SOLUNA DİZİLMİŞLERDİ.

DORU'NUN KÖYDEN AYRILIŞI TÖRENLİ OLDU HERKES HIDIREMMİYE "BRAVO" DEDİ.

KISRAK YOKUŞU AŞINCA OVAYI, OVANIN ORTASINDAKİ ATLARI GÖRDÜ. YOKUŞU NERSE ONLARA KARIŞTI.

NİSAN PEK HOŞ İNDİ ORTA ANADOLU'YA.

NİSANIN İLK GÜNLERİ İŞLE GÜÇLE BİRLİKTE İBRAHİM EFENDİNİN AKLINA DORUKISRAK DÜŞTÜ. GİTTİ GİDELİ BİR HABER ALAMAMIŞTI. KIŞIN İLK AYI ÇOK KÖTÜ GİTTİĞİNDEN DORUNUN KURTLARDAN PAÇASINI KURTARACAĞINDAN PEK UMUTLU DEĞİLDİ.

AKŞAM EVDE SÖZÜ KISRAK'A GETİRDİ.

ERTESİ GÜN BİR KÖYLÜSÜ DERDİNİ ÇÖZÜMLEDİ

İBRAHİM OĞLU MUSTAFAYLA DORUYU BULMAK İÇİN YOLA KOYULDULAR. İBRAHİM ÜRKEK TAYA BİNMİŞTİ. TAY DORUNUN YAVRUSUYDU.

SON TEPENİN AŞIMINDA OVAYI GÖRDÜLER. YILKI ATLARI YAYILMIŞ OTLUYORLARDI. BABA OĞUL DORUYU GÖRDÜLER. DORUYU DAHA KOLAY YAKALAMAK İÇİN ÇIPLAK

TAYI YILKILIKLARA DOĞRU KOVALADILAR. TAY ANASINA DOĞRU YAKLAŞTI. DORU YAVRUSUNU KOKLUYOR DÜNYAYI GÖZÜ

GÖRMEDEN HASRET GİDERİYORLARDI. BUNDAN YARARLANMAK İSTEYEN MUSTAFA DORUNUN BOYUNUNA İPİ GEÇİRDİ. AT YANDÖNDÜ SAHA KALKTI HIRSLA KOŞMAYA BAŞLADI.

ÇİĞİLİ KİŞNEMELERLE TAYI PEŞİNDEN GELİYORDU. TAYIN SOLUĞUNU İŞİTİNCE DAHA BİR GÜÇLE BİRİNCİ TEPEYİ AŞTILAR.

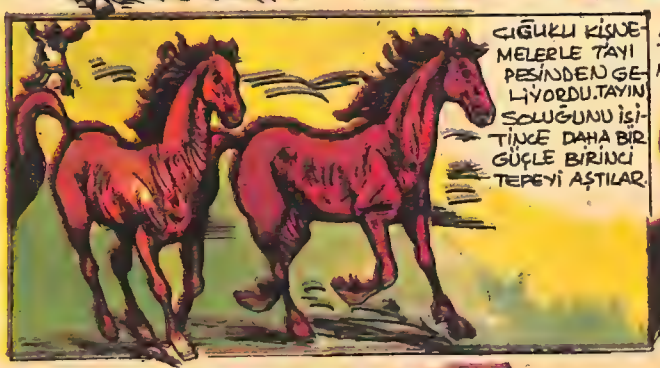

MUSTAFA PEŞLERİNDEN KOŞARAK TEPEYE ULAŞTI DÖRT BİR YANA GÖZ ATTI HİÇ BİR ŞEY GÖREMEDİ.

İBRAHİM ÖFKELİYDİ HIRSLIYDI, DÜŞÜNÜYORDU.

İBRAHİM BÜTÜN DAĞ KÖYLERİNİ DOLAŞTI. İNMEDİĞİ DERE, ÇIKMADIĞI TEPE KALMADI. AYGIR DAĞININ MEŞELİKLERİ TARADI BEŞGÜN AÇ SUSUZ, UYKUSUZ TÜKETTİ.

TEKRAR OVAYA DÖNDÜ KALA KALA İKİ AT KALMIŞTI DÜZLÜKTE RENKLERİDE NE DORU NE AL.

BURNUNDAN HIZLA SOLUDU ATI ÇEVİRDİ. KÖYE DÖNÜYORDU ARTIK. UMUTSUZDU ÜZGÜNDÜ YORGUNDU.. DORU YAPACAĞINI YAPMIŞTI.

İLK AKŞAMDA KÖYE GİRDİ. HİÇ KİMSEYE GÖRÜNMEK İSTEMİYORDU. TERSİNE BEŞ SEKİZ KÖYLÜ İLE AYRI AYRI KARŞILAŞTI. HEPSİNİN SORULARINA AYRI AYRI KARŞILIK VERMEK ZORUNDA KALDI.

İBRAHİM BAHAR BOYU YAZ BOYU ATLARDAN HABER BEKLEDİ.. NE BİR HABER NE GELEN NE GİDEN... KIŞ DA GELİVERDİ OVANIN YOLUNU TUTTU NE DORU KISRAK VARDI NE ALTAY.. ATIN BAŞINI KÖY YÖNÜNE ÇEVİRDİ.

ULAN DORU, ULAN NANKÖR TAY, BİR DAHA İSMİNİZİ ANANIN, ARAYANIN, SORANIN OLMASIN GEÇİRİNİZ..

Mini ansiklopedi

İLKEL İNSANLAR NASIL TIRAŞ OLURDU?

Ustura ve tıraş bıçağının bulunmasından önce insanlar acaba ne ile ve nasıl tıraş oluyorlardı? Dünyanın birçok geri kalmış bölgelerinde, bugün bile, bildiğimiz ustura ya da jiletle sakal tıraşı olmayan ilkel insanlar vardır. Sözgelişi, çok kimse, Amerika Kızılderililerini köse sanır. Oysa gerçekte onların da öteki insanlar gibi sakalı çıkmaktadır. Kızılderililer eskiden bakırdan yapılmış çakılarla, çakmak taşıyla, su ve sabun kullanmadan tıraş olurlardı. Daha sonraları ormanların içerlerine giren Beyaz Adamların bıraktıkları cam parçalarıyla tıraş olmaya başladılar. Hatta günümüzde, bundan daha ilkel biçimde tıraş olan bazı kabile insanları vardır. Bunlar, çeşitli maddelerden yaptıkları cımbızlarla sakallarının kıllarını teker teker alırlar. Çok sayıda köpekbalığı bulunan bölgelerde ise yerliler ustura olarak köpekbalığı dişleri kullanırlar.

BİR ÖLÜ NE KADAR YAŞAR?

Bu soru garip gelebilir. Oysa çok da şaşırtıcı değildir, çünkü, İnsan birdenbire ölmez. Ölüm derece derece oluşur. Doğaldır ki ölüm gelince hareket ettirici öğe olan kalp artık çalışmaz ve durur. Ama organizmadaki hücrelerin bütünü ancak belirli bir süreden sonra yaşamını yitirir. Sözgelişi, bir ölüde her zaman hafif bir sakal çıkması görülebilir. Önce sinir sistemi ölür. Kalbin durmasından 5 - 6 dakika sonra beyin hücreleri cansızdır. Omuriliği onbeş dakika canlı kalır. Adelelerse 10 - 20 saat canlı kalırlar...

BALIK NEDEN DURMADAN AĞZINI AÇAR?

Balık, solunum organlarına çok sık değişen su akıntısı girip çıktıkça soluk alabilir. Balık ağzını açıp kapadıkça içeri sular girer, sonra da bu sular başının her iki yanında bulunan deliklerden dışarı çıkar. Böylece suyun içinde bulunan oksijeni almış olur. Balığın ağzı aynı zamanda kurt, böcek ve suların taşıdığı bitkisel artıklar gibi besin maddelerini de yutmasına yarar. Onun için balığın ağzı her zaman hareket halindedir.

Uçak, sesin altında bir hızla uçarsa, hava, yolunun önünde açılır. Uçak sesten hızlı uçarsa hava şok dalgalarıyla sıkıştırılmış duruma dönüşür, dalgalar da bize "bang" sesiyle ulaşır.

ÜLTRA-SESLER

GREK FİLOZOFU VE MATEMATİKÇİSİ PYTHAGORAS UZAYDA DÖNEN GEZEGENLERİN SÜREKLİ OLARAK TATLI SESLER ÇIKARDIKLARINI, ALIŞMADIĞIMIZ İÇİN BİZİM BUNLARI DUYMADIĞIMIZI SÖYLERDİ.

SES nedir? Birkaç tanımlama yapalım : "Ses, akustik bir dalganın doğurduğu işitme duyumudur", "Ses, ciğerlerden gelen ve gırtlaktan geçen havanın ortaya çıkardığı titreşim dalgasıdır", "Ses, bir işitme duyumu oluşturabilen akustik titreşimdir". Ama bunun ötesinde bir ses anlayışı yok mudur? Vardır, buna da "ültrasesler" diyoruz.

Bilginler, daha 19. yüzyılın sonlarında, ültra-seslerden yararlanmaya çalışmışlardı. İngiliz fizikçisi Galton, hava basınçlı garip bir düdük oluşturmuştu. Bu düdük 25.000 devreli bir frekansa ulaşıyordu. 1900 yılında Edelman adında bir Alman, Galton'un düdüğünü geliştirdi ve bu aygıtı 170.000 devirli bir frekans üzerinden öttürdü. Bu rekor yedi yıl sürdü. 1907 yılında Altberg adında başka bir Alman 340.000 frekanslı ültra-sesler elde etti. 1911 yılında ise Neklefayef 400.000 devire ulaştı. Uzun yıllar bu rekor kırılamadı.

14 Nisan 1912 tarihinde "Titanic", içinde 1500 kişiden fazla yolcu ve mürettebatla bir buzula çarparak battığı zaman, İngiliz bilgini Richardson şöyle demişti : "Acı bir ders! Eğer "Titanic" de yüzen buzulların araştırmasını sağlayan bir aygıt bulunsaydı, bu büyük facia olmazdı. Böyle bir aygıtın bulunması zorunludur. Yarasalardan esinlenelim! Su altında emisyon yapan ültrasesler, gidip engelde yakalanacaklar ve yeniden gemiye dönerek buzun yönünü ve uzaklığını göstereceklerdir. Bilginlerin hemen işe koyulmaları gerek!"

Tırmık yaraları içindeki bir eli iyileştirmek, balık sürülerini ortaya çıkarmak, bir çelik parçasını denetlemek, havaalanında sisi dağıtmak... Bütün bunların arasında bir ilinti kurmak ilk bakışta kuşkusuz garip... Ama sonuç bakımından pek iyi tanınmayan ültrasesleri olağanüstü özelliklerini hareketa getirirler.

Grek filozofu Pythagoras uzayda dönen gezegenlerin sürekli olarak tatlı sesler çıkardıklarını, alışmadığımız için bunları duymadığımızı söylermiş. Bazı kimselere garip gelebilecek bu düşüncede gerçek payı çok büyüktür. Aslında bizler sürekli bir ses fonu üzerinde yaşarız... ama buna karşı sağırız. Bir ses "devir" diye adlandırılan bir sürü küçük elastik titreşimden oluşur. Frekansın temeli budur, yüksekliği de frekansından ölçülür. Bir "la'nın "la", bir "si bemol"ün de "si bemol" oldukları bu titreşimlerden anlaşılır. Frekans ne denli yüksekse ses de o denli tize doğru yönelir.

Kusursuz bir imdat düdüğünün hemen yanınızda öttüğünü düşünün. Dü-

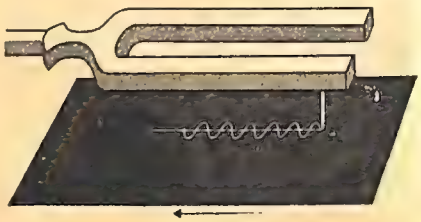

Bir diyapazona tutturulan madensel uç, isle kaplanmış bir cam levha üzerine titreşimlerin simgesini çizmektedir.

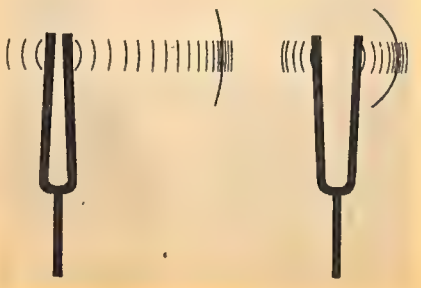

Diyapazonun titreşimleri.

dük bir tanesini bile unutmadan bütün frekans derecelerine yükselecektir. O denli alt notalarla başlar ki, siz bunları duymazsınız : kulak zarı iki ya da üç titreşim-saniye için duygulanmaz. Hiç duyulmayan bu seslere "infra-sesler" denir.

Ama 16 titreşim-saniyeden sonra kulağınızda bir tepki başlar. Önce bir yeraltı gürlemesi duyacaksınız. Frekanslar yükselmektedir. Kendinizi rahat hissetmeye başlayacaksınız. 435 devir-saniye'de diyapazonun "la"sını duyacaksınız. Notalar yükselmeğe devam edecek. 870 devirde "la" yeniden duyulacak.. Ama bir oktav yukarı çıkmıştır. Bu, yüksek "la"dır. Eğer tenor ya da soprano iseniz bu notayı kolaylıkla yineleyebilirsiniz.

Düdüğün sesi yükselmektedir. 1740 devirde "la" yeniden ortaya çıkar. Şimdi bu sesle boy ölçüşebilmek için ancak Caruso ya da Maria Callas gibi birer sanatçı olmanız gerek. Aynı nota, biraz sonra, yani 3480 devirde kendini gösterince artık sizin için çok yüksek bir yerdededir. Hele 6960 devirde, sonra 13.920'de... bu sese güle güle demelisiniz : çünkü onu hiç duyamayacaksınız artık...

Hiç duyamayacaksınız çünkü düdük 16.000 devir-saniyede sessiz olur! Ne denli çabuk dönerse dönsün hiçbir ses çıkmaz. Daha sonra 100.000 devir-saniye'ye, sonra 500.000'e, bir milyona, yüz milyona ulaşır.. "Hiper-ses" bölgesine gelir. Bu da bir tür ültra-sestir.

İnsanları aydınlık yarınlar, büyük teknik olanaklar bekliyor. Güneş enerjisi, barış yolunda atomdan yararlanma, ültra-sesler.. Şimdiden kullanılmaya başlanan birçok ültra-ses aygıtlarının yapılmakta ya da düşünülmekte olduğunu biliyoruz. Bekli de kısa bir süre sonra ültra-sesli çamaşır makineleri yapılacak, anneleriniz bütün bütün rahata kavuşacaklardır. Ama ayrıntılar önemli değildir. Asıl sorun, ültra-seslerin insanlığın yararına kullanılması için bilginler tarafından bir formüle bağlanabilmesidir. Bu da kuşkusuz çok yakında gerçekleşecektir.

Yarasanın kendine özgü bir arayıp-bulma yöntemi vardır. Bu hayvan, ültrasesler yayar (çizgiler), bunların yankısını alır (noktalar) ve böylece eşyaların uzaklığını saptar.

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Devenin iki türü vardır. Bunlar hörgüç sayısıyla birbirlerinden ayrılırlar. Asya devesi kaç hörgüçlüdür, biliyor musunuz?
2. Kıtalararası yayınların iletilmesinde yararlanılan ilk yapay haberleşme uydusunun adı TELSTAR idi. Bu uydu hangi tür yayınlarda kullanıldı?
3. Istanbul'da, Karaköy'le Tünel arasında bulunan Galata Kulesi, bir söylentiye göre Bizans İmparatoru I. Anastasios tarafından, başka bir söylentiye göre de Cenevizliler tarafından yaptırıldı. Son yıllarda onarılan bu tarihi kulenin aslında ne için yapıldığını biliyor musunuz?
4. Meyve, avlanmış hayvan, koparılmış çiçek gibi doğadaki asıl çevresinden ayrılmış şeylerin resimlerine, tablolarına ne ad verilir?

5. Eski Mısır mitolojisinde erkek başlı bir yaratık vardır. Gövdesi, ayakları, kuyruğu aslanı andırır. Kanatları yoktur. Bu yaratığın en büyüğü Giza'daki Büyük Ehramın yakınına yapılmış taş yontudur. Bu mitolojik yaratığın adı nedir?
6. Her yıl Mayıs ayının birinci günü kutlanan bayramın adı nedir?
7. Baş aşağı çevirince iki küre arasındaki ince delikten yavaş yavaş öteki tarafa bir şey boşalır. Kürelerin büyüklüğüne göre bunun akıp bitmesi beş dakika, bir çeyrek ya da bir saat sürer. Bu nedir ve neye yarar?
8. "Lama" sözcüğünün iki anlamı vardır. Ne olduklarını biliyor musunuz?
9. Abasıyanık hangi yazarımızın soyadıdır?
10. Kabakgillerden bir bitkidir. Körpeyken tadı da biçimi de hıyarı andırır. Ama daha uzundur ve üzeri pürtüklüdür. Olgunlaştıkça tatlılaşır, daha çok kavuna benzer. Bu bitkiyi anımsadınız mı?
11. Ülkemizde en yüksek yer deyince aklımıza 5165 metre gelir. Bu yüksekliğin adını da söyler misiniz?
12. Eski başkenti Rio de Janerio olan Güney Amerika'nın en büyük devletinin adını ve başkentini söyleyebilir misiniz?
13. Istanbul'un fethinden sonra Ebu-Eyyup Ensari'nin kabri üzerine yapılmış, adını bulunduğu semte vermiş ilk türbedir. Fatih Sultan Mehmet önce bu türbeyi, 1458 tarihinde de Camisini yaptırmıştır. Bu türbe ile cami hangi adla anılır?
14. Ön beynin alt arka tarafında bulunur. Bir orta lob ve iki yan lob olmak üzere üç lobdan oluşmuştur. "Arka beyin" de denilen bu bölümün asıl adı nedir?
15. Aşağıda adları bulunan beş sanatçıdan biri ressam değildir. Hangisi? 1. Van Gogh 2. Gluck. 3. Picasso 4. Nuri İyem 5. Çallı İbrahim

Kumbara'NIN YARIŞMASI

ŞUBAT sayımızda başladığımız ve her ay bir yenisi yapılacak olan yarışma olağanüstü büyük bir ilgi topladı. Yarışmaya katılanların sayısı çok büyük olmuştur. Dergimizin yarışma kurulu en yüksek puanı toplayan 25 okuyucumuzu saptamak için başlattığı çalışmaları sonuçlandırmıştır. Sonuçları dergimizin birinci sayfasında bulacaksınız. Eğer ödül kazanamadınızsa üzülmeyin, bu yarışmada daha iyi bir sonuç alırsınız ama, daha önce birinci sayfamızdaki yazıyı dikkatle okuyunuz ve sonra elinize kalemi alıp yan sütunumuzda bulacağınız "KUMBARA'NIN YARIŞMASI: 4" ü doldurunuz.

Şubat sayımızda yarışmanın nasıl yapılacağını gösteren bir örnek vermiştik. Bu sayımızda ayrıntıya girmeden bir boş, bir de doldurulmuş örnek vermekle ve yarışmayı ana çizgileriyle tanıtmakla yetineceğiz.

ÖRNEK:

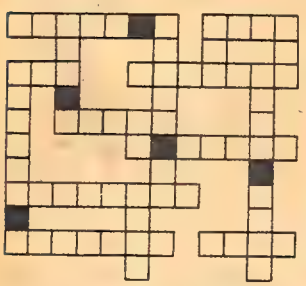

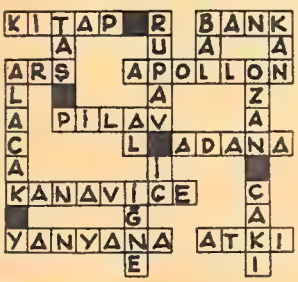

Yandaki çerçeve içindeki bulmacayı olağan bulmacalar gibi soldan sağa, yukarıdan aşağıya doğru ve gerekirse tersine olarak dolduracaksınız. Ama gelişigüzel bir sözcükle değil! Çünkü alfabenin bütün harflerinin ayrı bir değeri vardır. Amacınız, en yüksek puanı toplamak olmalıdır. Hangi dörtgeni isterseniz karalayarak kapatabilirsiniz. Ama bu işlemi ne kadar az yaparsanız o kadar yararınıza olur. Çünkü hem seçeceğiniz harfler hem de kullanacağınız her dörtgen bakımından çok puan toplamak sizin elinizdedir. Onun için en yüksek değerdeki harflerden oluşan sözcükleri seçmeye dikkat etmelisiniz. Bunun dışında, bulmacanın altında belirtilen sözcükleri de bulmacanın içinde kullanmak zorunludur.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR:

● Türk Dil Kurumu sözlüğünde bulunmayan sözcüklerin kullanılmaması gerekir. Sözcüklerin sonuna ek konmaması yani sözcüklerin yalın halleriyle kullanılması gereklidir. Örnekler, Anne (doğru), Annemin (yanlış) – Gelmek (doğru) Geldim (yanlış) – Güzel (doğru), Güzeldi (yanlış). ● Yarışmaya sadece, doğum tarihi 1. 1. 1964'den sonra olanlar katılabilir. ● Ne kadar puan toplandığının hesaplanmasında, her karedeki harf bir defa sayılacaktır. Örnekteki "KİTAP" ve "TAŞ" ta bulunan T harfi gibi. Harflerin değerlerinin toplamı okuyucu tarafından yapılacak ve "Puanların tutarı" kutusuna yazılacaktır. (Harflerin değerlerinin toplamı "Puanların tutarı" kutusuna yazılmamış başvurular yarışma dışı tutulacaktır.) Toplam işleminde yapılan hatanın sorumluluğu okuyucuya aittir. ● Yarışmaya katılacak okuyucunun adı, soyadı ve adresi belirli yere kitap harfleriyle yazılacaktır. ● Tüm işlemler yapıldıktan sonra kırmızı çerçeveli mavi bölüm kesilecek (eğer derginizi kesmek istemezseniz çerçeve içindeki bölümü aynen bir kağıda kopya edip doldurabilirsiniz) ve bir zarfa konarak aşağıdaki adrese yollanacaktır:

KUMBARA DERGİSİ (Yarışma No. 4)
Türkiye İş Bankası A.Ş./ Halkla İlişkiler Müdürlüğü
P.K. 155
Küçükesat – ANKARA

(Yukarıdaki adresin sadece yarışmaya katılmak amacıyla kullanılmasını rica ederiz. "Kumbara"ya düşüncelerini yazmak, önerilerde bulunmak, şiir, resim, fıkra gibi çalışmalarını göndermek isteyen okurlarımızın yine eskisi gibi dergimizin 1. sayfasındaki adrese yazmaları rica olunur.)

● Haziran 10'a kadar zarfların dergimize gelmesi gerekmektedir. Posta gecikmeleri kabul edilmeyecek ve bu tarihten sonra gelen zarflar yarışmaya sokulmayacaktır.

ÖDÜLLER:

Her ay yapılacak olan bu yarışmada en yüksek puanı toplayan 25 okuyucumuzu Türkiye İş Bankası şu şekilde ödüllendirecektir:

BİRİNCİYE: Bir Kumbara ve 2.000 liralık bir hesap
İKİNCİYE: Bir Kumbara ve 1.400 liralık bir hesap
ÜÇÜNCÜYE: Bir Kumbara ve 800 liralık bir hesap

Dördüncüden onuncuya kadar başarılı 7 okuyucumuz birer Kumbara ve 400 liralık bir hesapla ve diğer 15 okuyucumuz da birer Kumbara ve 200 liralık bir hesapla ödüllendirilecektir.

KUMBARA'NIN YARIŞMASI: 4

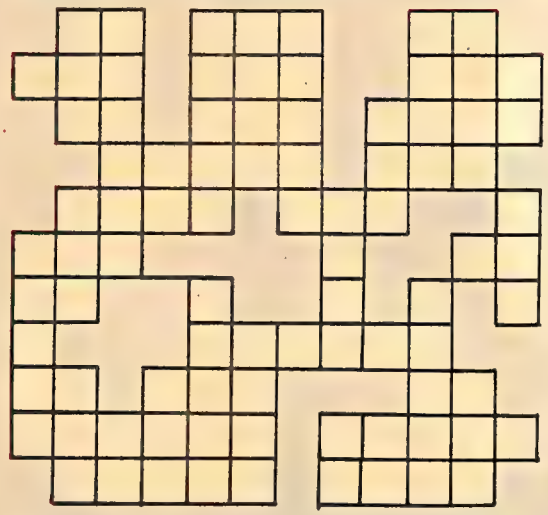

Bulmacada kullanılması zorunlu sözcükler:
AÇ – İVEDİ – KALE

Puanların Tutarı

HARFLERİN DEĞERLERİ:

A – 2	F – 17	J – 19	Ö – 27	U – 18
B – 18	G – 41	K – 61	P – 43	Ü – 18
C – 55	Ğ – 41	L – 33	R – 6	V – 33
Ç – 55	H – 3	M – 21	S – 5	Y – 1
D – 4	I – 11	N – 8	Ş – 29	Z – 47
E – 12	İ – 11	O – 15	T – 67	

ADI, SOYADI : .....
ADRESİ : .....
.....
.....
DOĞUM TARİHİ : .....

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

ÇALIKUŞU

1 YAZAR YAPIT

YAZAR

1889'da Üsküdar'da doğan Reşat Nuri Güntekin'in babası askeri doktor Nuri Bey'di. İlk öğrenimine Çanakkale'de başladı. Babasının işi gereği ailesi çok yer değiştirdiğinden, Reşat Nuri öğrenimini çeşitli kentlerde sürdürdü. Son olarak Istanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi. Sonra da öğretmenliğe başladı. Bir yandan da tiyatro oyunları yazıyordu. "Çalıkuşu" adlı romanı 1922'de Vakit Gazetesi'nde tefrika edilince, yazar birdenbire büyük bir üne ulaştı.

Reşat Nuri 1927'de Milli Eğitim müfettişi oldu. 1939'da Çanakkale milletvekili seçildi. Bir dönem sonra politikadan uzaklaştı. Yeniden müfettişliğe döndü. 1947'de başmüfettişliğe yükseldi. Unesco'da Türkiye temsilciliği, Paris öğrenci müfettişliği gibi görevlerde bulundu.

Romanlarının bir çoğu filme çekilen Güntekin'in, Türk yazınına 40 yıl boyunca büyük katkısı olmuştur. Her zaman için ilgiyle okunan birçok yapıtından bazıları şunlardır: "Yaprak Dökümü", "Dudaktan Kalbe", "Akşam Güneşi", "Acımak", "Yeşil Gece". Emekliye ayrıldıktan sonra kansere yakalanan Güntekin, tedavi için gittiği Londra'da 7 Aralık 1956'da öldü.

YAPIT

Küçük yaşta anasını babasını yitiren Feride, teyzesinin yanına gelir. Bir Fransız okuluna yatılı verilir. Zeki bir kızdır ama, çok da yaramazdır. Bu yüzden öğretmenleri ona "Çalıkuşu" adını takarlar.

Feride büyümüştür. Şimdi çok güzel bir kızdır. Teyzesinin oğlu Kâmuran onu için için sevmektedir. Bir süre sonra nişanlanırlar. Ama bir gün, bir kadın gelerek Kâmuran'ın Münevver adında hasta bir kadınla evleneceğini söyler. Bunu da mektuplarla kanıtlar.

Feride bunu duyunca evden kaçar. Bakanlığa başvurarak öğretmen olur. Anadolu'nun birçok köyünü dolaşır. Zeyniler köyünde doktor Hayrullah Bey'le tanışır. Aradan yıllar geçer. Kuşadası'nda yeniden karşılaşırlar. Hayrullah Bey sevimli ve dürüst bir adamdır. Yaşlı ve bekârdır. Feride'yi kızı gibi sever. Durumları söylentilere yol açınca nikâhlanırlar, ama eskisi gibi baba—kız olarak dostça yaşarlar.

Feride, tuttuğu anı defterini bir gün yitirir. Defteri Hayrullah Bey bulur. Kızın hâlâ Kâmuran'ı sevdiğini öğrenir. Hastalanınca Feride'ye bir paket bırakır. Ancak öldükten sonra teyzesine vermesi için ondan söz alır. Bir süre sonra ölür. Feride paketi teyzesine götürür. Kâmuran paketi açar. Bütün gece defteri okur. Feride ertesi gün yola çıkacaktır. Onu bırakmaz. Feride'yi kucağına alarak arabaya bindirir. Feride mutludur, kendini kocasının kolları arasına bırakır.

DENİZ-DİBİ ARKEOLOJİSİ

79 YIL ÖNCE BAŞLATILAN BU ATILIM İLKEL YÖNTEMLERLE BİR SÜRE SÜRDÜRÜLDÜKTEN SONRA ÖZELLİKLE SON YILLARDA YÜKSEK DÜZEYDE OLUMLU BİR AŞAMAYA ULAŞMIŞ BULUNUYOR.

ÜLKEMİZ sayısız zenginliklerle, servetlerle doludur. Yer üstüyle, yer altıyla ve... deniz dibiyle. Arkeolojiyi ele alalım. Anadolu topraklarında birçok uygarlıklar oluşmuş, sonra da tarihe karışmıştır. Bu uygarlıkların eşsiz belgesel kalıntıları toprakların altındadır. Bunların bir bölümü ortaya çıkarılmıştır, bir bölümü de çıkarılmaya çalışılmaktadır. Ama bir de denizlerin dibinde yatan arkeolojik zenginlikler var. Hem bizim kıyılarımızda hem de dünyanın başka kıyı bölgelerinde...

Altın tutkusu yüzünden birçok dalgıç, denizlerin diplerine gömülen hazinelerin peşine düşmüşlerdir. Oysa, günümüzde, denizlerin dibinde serüven yerini tekniğe, romantiklik de bilime bırakmış bulunuyor. Yüzyılımızın başında ortaya çıkan deniz-dibi arkeolojisi, şimdi çok büyük bir gelişme içindedir. 1900 yılında, Yunanistanda, Kuthera adası yakınında, sünger avcıları bir batık gemiden ilk kez bronz ve mermer yontular çıkarıyorlardı.

Denizaltı arkeoloji aramaları, toprak altında yapılan kazılardan çok daha karmaşıktır. Bu tür girişimler için özel giysiler, araçlar gerektiği kadar, dalışlardaki çeşitli sakıncaları da gözden uzak tutmamak gerekir. Ama bütün bunlar kusursuz biçimde sağlandıktan sonra, denizin altında çok geniş olanaklara açık serüvenler insanoğlunu bekler. Deniz dibinden çıkarılacak eski uygarlık yapıtları, zenginlikleri çok değerli belgelerdir. İnsanlığın eski dönemlerine ışık tutabilecek niteliktedirler.

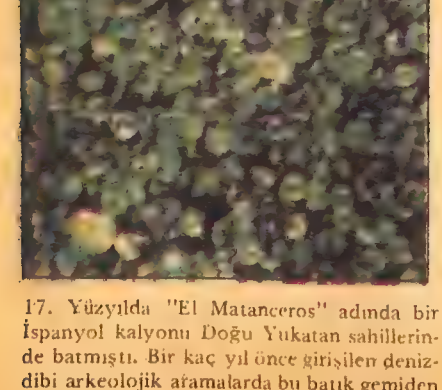

17. Yüzyılda "El Matanceros" adında bir İspanyol kalyonu Doğu Yukatan sahillerinde batmıştı. Bir kaç yıl önce girişilen deniz-dibi arkeolojik aramalarda bu batık gemiden değeri çok büyük eşyalar çıkarıldı.

Bu tarihsel top Yukatan açıklarında batan "El Matanceros" adındaki kalyondan çıkarılmıştır.

Bir örnek verelim : 1948 yazında, Tunus'un Gabes körfezinde, Madhiya köyünün açıklarında, küçük bir fransız vapuru demirlemişti. Teknenin içinde üç dalgıç vardı: Jacques-Yves Cousteau, Philippe Tailliez, Frederic Dumas. Daha sonra bütün dünya bu adamların girişimlerinin öğrenecekti. Vapurun demir attığı bölgede, Milattan yüz yıl önce bir tekne batmıştı. Beş gün süren bir ön aramadan sonra Taillez, batık tekneyi 40 metre derinden bir yerde bulmayı başardı. Sonra haftalarca süren dalışlarda ve deniz-dibi araştırmalarında, mavi suların göbeğinden inanılmaz bir hazine çıkarıldı. Bunların arasında neler yoktu ki ! Çok ince biçimde yontulmuş levhalar, mermer sütunlar, son derece güzel bronz yontular, üzerleri işlenmiş taş kirişler, çanak çömlek, amforlar. Bütün bunlar hiç kuşkusuz Mitridates'i yenilgiye uğrattıktan sonra, Romalı general Lucius Kornelius Sulla'nın getirmekte olduğu ganimetlerdi.

Özellikle son 35 yıl içinde deniz-dibi arkeolojisi büyük boyutlara ulaştı. Kıyılarda, denizlerin dibinden binlerce amfor, vazo, kap kacak, çeşitli mutfak ve süs eşyaları, demirler, eski paralar ve çok değerli bir sürü parça çıkarılmıştır.

Deniz-dibi arkeolojisine gün geçtikçe merak artmaktadır. Bu alanda, amatör ve profesyonel olmak üzere, bir araştırıcı ordusunun oluştuğunu kesinlikle söyleyebiliriz. Özellikle yaz aylarında, bu uğraş, hem zamanı değerlendirme konusu olmakta, hem de denizin günümüze kadar kıskançlıkla sakladığı hazineleri yeryüzüne çıkarmak bakımından insancıl ve evrensel bir serüveni simgelemektedir.

Bütün dileğimiz şudur: ülkemizin kıyıları deniz-dibi arkeolojisi bakımından da çok büyük zenginliklere sahiptir. Bunlar birer birer ortaya çıkarıldığı zaman, müzelerimiz zenginleşecek, eski uygarlık üzerindeki araştırmalar irdelenebilecek ve... Ülkemize daha çok turist çekerek döviz bakımından da büyük yararlar sağlanabilecektir.

Denizin dibinden inanılmayacak kadar büyük değerde hazineler çıkarılır. Ne yazık ki arkeologlar uzun süre bu tür araştırmalara ilgi göstermemişlerdir. Bu yüzden de bu zenginlikler çok zaman "serüvencilerin" eline geçmiş ve kişisel çıkarlar için kullanılmıştır.

rafta deniz-dibi arkeolojisiyle uğraşan bir dalgıç
ı dibine gömülen bir amforu çıkarırken görüyorsu-

çlar batık bir gemiden çıkardıkları eşyaları sepetin
doldurarak sahile taşıyorlar. Oralarda yüzmekte olan
nç kız da gene dalgıçların çıkardığı bir amforu elinde
or.

19 MAYIS GENÇLİK BAYRAMI

30 Nisan 1919 tarihinde, Atatürk 9. Ordu müfettişliğine atandı.

İlgililerle bağlantı kurarak, yetkilerini belirleyen yönetmeliği kendisi hazırladı. Aynı zamanda, bölgesi içinde ve yakınlarında bulunan mülkiye amirlerinin de kendi buyruklarına uyması için gerekli bildirimlerin yapılmasını sağladı.

Atatürk böylelikle, hem askeri, hem de sivil müfettiş yetkisini elde etmiş oluyordu. Ancak, bazı hükümet üyeleri Mustafa Kemal'den kuşkulanmaya başlamışlardı. O zamanki hükümetin başkanı olan Damat Ferit Paşa, bir yemek çağrısında, bu müfettişliğin nedenini anlamaya çalıştı. Yemekten sonra, Erkân-ı Umumiye Reisi (Genel Kurmay Başkanı) olan Cevat Paşa gizlice : "Bir şey mi yapacaksın, Kemal?" diye sorunca, Atatürk, "Evet, Paşam, bir şey yapacağım" yanıtını verdi.

15 Mayıs 1919 günü Yunanlılar İzmir'i işgal etmişlerdi. Mustafa Kemal, 16 Mayıs 1919 akşamı, bindiği geminin batırılacağı kendisine haber verildiği zaman : "Burada kalıp tutuklanmaktansa denizde boğulmayı yeğlerim" diyerek, küçük ve eski bir gemi olan "Bandırma Vapuru" ile yola çıktı.

19 Mayıs 1919 Pazartesi günü, Samsun'da Anadolu toprağına ayak basan Mustafa Kemal için artık zor, ama o denli kutsal bir görev başlıyordu : Türkleri dış ve iç düşmanlardan kurtararak, özgür ve bağımsız bir Türkiye yaratmak...

Atatürk, dehasının ışığı altında ve Türk ulusunun bütünleşmiş özverisi ve yeteneğiyle bu kutsal görevi yerine getirdikten sonra devrimleri de gerçekleştirdi. En büyük ulusal bayramlarımızdan biri olan Gençlik ve Spor Bayramı da böylece Türk egemenliğinin anıtlaşmış günlerinden biri oldu.

İşte bu amaçla, her yıl, Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak bastığının yıldönümü "Gençlik Bayramı" olarak kutlanır. Yurdun her köşesindeki öğrenci gençliği ve spor kuruluşları beden eğitimi gösterileri yaparlar. 20 Mayıs günü de okullar için dinlence günüdür.

Televizyon

MIP Festivalinden TRT Televizyonu yeni filmler alıyor

Televizyon filmleri hazırlayan firmalar bunları satmak amacıyla düzenlenen festivallere katılırlar. Bu festivallere, bir bakıma pazarlama yerleri de denilebilir. Avrupa'da düzenlenen festivallerin en ilgi çekenleri Cannes'daki MIP TV ile Milano'daki MIFED TV'dir. Geçtiğimiz Nisan ayının sonunda Fransa'nın turistik bir şehri olan Cannes'da MIP TV yapıldı. Dünya'nın çeşitli ülkelerinde Televizyonla uğraşan binlerce kişi bu festivale katıldı. Bu arada Türk Televizyonu da Cannes'a gitti. Üzülerek belirtmek gerekirki Türk Heyetinin gidiş nedeni film satmaktan çok film satın almaktı. Televizyon Dairesi Başkan Yardımcısı Tarcan Gönenç ile Film İşleri Yönetmeni Faruk Bayhan MIP TV Festivali sırasında günlerce film seyredecekler ve bizim için yeni yeni diziler, filmler seçecekler. Türk Televizyoncularının, dünya çizgi-film piyasasını ellerinde tutan Japonlarlada temas kurarak, bir çok çocuk filmi satın alacaklarını öğrenmiş bulunuyoruz. Japonya'nın 1 No.lu çizgi-film üreticisi "TOEI ANIMATION" da Türk Televizyoncularının temas edecekleri firmalardan biri. İtalya, Fransa ve daha bir çok ülkede büyük üne kavuşmuş olan "GOLDORAK"ın yaratıcısı olan "TOEI ANIMATION" festivale olağanüstü güzel ve bol malzeme ile katılıyor. Türk Televizyoncuları, her halde küçük seyirciler için yeni güzel diziler seçeceklerdir. Örneğin, bunların arasında öksüz küçük bir kızın öyküsü olan "Candy Candy" ya da Sevimli küçük cadı "Megu", ya da "Mağara Çocuğu Ryu" olabilir. Toei firmasının, ayrıca uzun konulu filmleri de ilginç. Örneğin: Dünya Çocuk Klasiklerinden "Kimsesiz Çocuk", Andersen masallarından esinlenerek yapılmış olan "Prenses Mermaid", "Korkusuz Küçük Prens".
Bu Japon firmasının ürettiği filmler arasında 10'ar dakikalık, "Kral Midas", "Alaeddin ve Sihirli Lambası", "Hensel ve Gretel" gibi, dünya klasik çocuk edebiyatından alınan masallar da vardır.

Alaeddin ve Sihirli Lambası'ndan bir görüntü.

TENTEN GELİYOR

Çocuk çizgi romanları arasında Tenten'in, dünyada özel bir yeri vardır. Küçük Gazeteci'nin en yakın dostu Kaptan Haddock ve sevgili köpeği Boncuk'la birlikte başından geçen serüvenlerini okumamış çocuk hemen hemen yoktur. "Herge" adıyla tanınan Belçikalı ressam Georges Remi'nin çizdiği "Tenten'in Serüvenleri" bilindiği gibi çizgi-film olarak dünya televizyonlarında gösteriliyor. Türk Televizyonu da nihayet bu serüvenleri göstermeye karar vermiş ve 5'er dakikalık 89 film satın almıştır.

"Tahtacı Fatma" belgesel filmi yabancı TV'lere gönderiliyor.

KÜLTÜR Bakanlığı'nın açtığı ulusal kısa film yarışmasında birincilik ödülü kazanan "Tahtacı Fatma" belgeseli, yabancı televizyon yöneticileri tarafından isteniyor. Yönetmenliğini Süha Arın'ın, görüntü yönetmenliğini Hasan Özgen'in yaptığı, çocuğa ve sorunlarına yönelik "Tahtacı Fatma", 14-21 Nisan 1979'da Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen 3. Balkan Film Şenliği Kısa Film Yarışması dalında Türkiye'yi temsil etti ve ödül aldı. 23 Nisan Ulusal Egemenlik Bayramı'nda, 1979 Uluslararası Çocuk Yılı Kutlama Komitesi'nin düzenlediği gösterilerde de büyük ilgi uyandırdı.

"Tahtacı Fatma" filminin başrolünde, Toros Dağlarında 2000 metre yükseklikte, çok zor doğa koşulları altında tahtacılık yaparak ailesinin geçimini sağlayan 12 yaşındaki Fatma Şimşek oynadı. Filmde ayrıca, 70 yaşına geldiği halde dağın en yüksek yerlerine tırmanabilen Elif Şen adlı bir nine de rol aldı.

"Tahtacı Fatma" filmi, ağaç kesimi ve tomruk taşımacılığı işinde çalışan, sosyal güvenceden yoksun, sık sık iş kazalarına uğrayan, yaralanan, hatta ölen, unutulmuş bir topluluğun öyküsünü yansıtıyor. Tahtacı folkloruna da yer verilen filmde, "Semah Oyunu" gibi gösterilere de yer veriliyor.

"Tahtacı Fatma"nın sosyal bir görevi de var. Güç koşullar altında çoğunluğu çocuk olan orman emekçilerinin sosyal güvenceye kavuşturulması konusunda bir kamuoyu oluşturmayı da sağlıyor. Bu alanda yapılacak çalışmalara yardımcı oluyor.

Plak

Nilüfer — NİLÜFER 79 — Burç Plak — Uzunçalar

Hafif Müzik dünyasının ünlü sesi Nilüfer, bu kez de kendi adını taşıyan bir yapıtla müzikseverlerin karşısına geliyor: "Nilüfer — 79".
Yapıtın en önemli özelliği iki bölümden oluşması. Birinci yüzde Türk Müziğinin en sevilen parçalarından bazıları, büyük orkestra eşliğinde ve disko ritminde söyleniyor. Parçalar şunlar: "Agora Meyhanesi", "Yeni Bir Aşk Arıyorum", "Sevemez Kimse Seni", "Arım Balım Peteğim", "Sus Sus Kimseler Duymasın", "Ararım Sorarım". Nilüfer bu yüzde, Türk Müziğinde de son derece başarılı olabileceğini kanıtlıyor.
İkinci yüzde, yeni parçaları ve alışılmış türü ile çıkıyor müzikseverlerin karşısına Nilüfer. Parçaların çoğunda şarkı sözü yazarı olarak Ülkü Aker'in, besteci olarak da Cenk Taşkan'ın imzası var.

Yapıtın bu denli kaliteli olmasında, sanatçının eşi ve prodüktörü Yeşil Giresunlu'nun ve Orkestrasyonu yapan Osman İşmen'in de büyük payı var. Kısacası her yönüyle çok başarılı bir yapıt

Hümeyra — SENİ BIRAKMAM/ YÜZÜM YAĞMURDA — EMI Plak — 45'lik

Hümeyra'nın en büyük özelliklerinden biri, ortalıkta bir görünüp bir kaybolmasıdır. Sanatçı, uzun sayılacak bir aradan sonra, yeni 45'liği ile müzik dünyasına dönüş yapıyor.

Plakta "Seni Bırakmam" ve "Yüzüm Yağmurda" adlı parçalar yer alıyor. İki parçanın da bestecisi Cenk Taşkan. Sözleri ise Mehmet Teoman yazmış. Parçaların aranjmanını yapan, son günlerde bu alanda büyük ün yapmaya başlayan Osman İşmen.

Hümeyra, iki parçada da klas bir şarkıcı olduğunu gözler önüne seriyor ve "Arada bir ortaya çıksam da bu piyasada her zaman varım" diyor. Hümeyra'yı sevenlerin diskoteğinde kesinlikle bulunması gereken bir yapıt diyebiliriz bu plak için.

Pul

1- 1979 Pul basım listesinin başında bulunan ve BALKAN TURİZM YILI dolayısıyla çıkarılması öngörülen Pul Serisini PTT Genel Müdürlüğü programından çıkarmış bulunmaktadır.

2- Şişli Terakki Lisesi'nin 100. Öğretim Yılı nedeniyle 28 Mart 1979 günü Istanbul Posta Merkezinde özel tarih damgası kullanılmıştır. Şişli Terakki Lisesi ayrıca, okul içinde çok güzel bir Pul Sergisi hazırlamış ve okulun Pul Kolu tarafından sergilenen pullar hakkında konuklara bilgi verilmiştir.

3- 50 Kuruş değerinde, stilize edilmiş Selçuk kilim desenli Resmi Posta pulu, 18 Nisan 1979 günü satışa çıkarılmış bulunmaktadır. Bu pulda 25 milyon adet basılmıştır. Aynı kompozisyonu taşıyan 250 kuruş değerindeki ikinci pul yakında basılıp dağıtıma girecektir.

4- Avrupa CEPT PO/GT 3 Numaralı çalışma grubu toplantısı nedeniyle 2 Mayıs 1979 günü Mersin PTT Merkezinde özel tarih damgası kullanılmıştır.

EN ÇOK SATAN PLAKLAR LİSTESİ

YERLİ UZUNÇALAR

1. YENİ BİR GÜN
   Barış Manço - Kurtalan Ekspres (Yavuz)
2. NAZIM TÜRKÜSÜ
   Ömer Zülfü Livaneli (Yarın)
3. SEVGİLİYE
   İlhan İrem (Yavuz)

YERLİ 45'lik

1. SENSİZLİĞİMİN ŞARKISI
   Alpay (CBS)
2. BU DA BİZDEN
   Ferdi Özbeğen (Wox)
3. SENİ BIRAKMAM
   Hümeyra (EMI)

YABANCI UZUNÇALAR

1. POUR LUI
   Ajda Pekkan (Philips)
2. DISCO STUDİO 54/2
   Çeşitli Sanatçılar (Blam)
3. JAZZ
   Queen (Pasific)

YABANCI 45'LİK

1. MOLIENDO CAFE
   Lyda Zamora (Cosmos)
2. LE FREAK
   Chic (Discovox/Atlantic)
3. PENSAMI
   Julio İglesias (Pop)

Kitap

Mümtaz Zeki Taşkın — UYKUCU MAHMUT — Milliyet Yayınları, Çocuk Kitapları Dizisi — 365 sayfa, 40 lira.

Bu yeni kitabında Mümtaz Zeki Taşkın çocuklara, çeşitli türlerde onbir yeni masal ve öykü sunuyor. Çocukların, bundan önceki yapıtlarıyla yakından tanıdığı yazar, bu kitabında özellikle gerçek hayattan alınmış öykülere yer vermiş. "Uykucu Mahmut"un ilginizi çekeceğinden kuşkumuz yok.

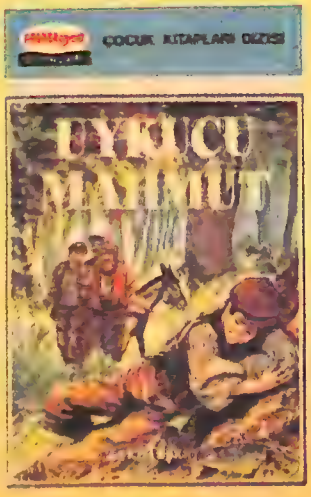

Ülkü Tamer — TELE YUNUS (Resimleyen: Mıstık)- Arkadaş Kitaplar, Kırmızı Dizi — 112 sayfa, 30 lira

Ülkü Tamer çocuklar için yazan ünlü yazarlarımızdandır. Daha önce yazdığı "Pullar Savaşı", "Günışığı Hoşça Kal" "Şeytanın Altınları" büyük ilgi toplamıştı. Yazar bu kez "Tele Yunus"la karşımıza çıkıyor. Öykülerin kahramanı çağımızın bir "Televizyon çocuğu". Yunus, televizyona bayılıyor, televizyon seyrederken kendini kaptırıyor ve düşlerindeki kahramanlar arasında yaşıyor. Bir gün "Ay Üssü Alfa" da, bir gün "Küçük Ev"de.

Sinema

Cüneyt Arkın'ın yeni hedefi:

AİLE BOYU FİLM

GEÇTİĞİMİZ yıl sinema oyunculuğunun yanısıra yapımcılığa ve yönetmenliğe başlayan Cüneyt Arkın, son filminde eşi ve oğlunu da karşısında oynattıktan sonra "Aile boyu film" yapımını sürdüreceğini açıkladı. Tanınmış sinema oyuncusu, son çevirdiği "Vatandaş Rıza" adlı filminde, eşi Betül Işıl Arkın'ı, beş yaşındaki oğlu Karamurat'ı oynatmıştı. Gerçek yaşamlarında olduğu gibi, filmde de, Betül Işıl Arkın karısını, Karamurat da oğlunu canlandırmıştı. Cüneyt Arkın bu filmin yapımcısı ve yönetmeni olmuş, başrolünde oynamış, hatta evini de film platosu olarak kullanmıştı. Artan yapım fiyatları karşısında zorunlu olarak böyle bir karar aldığını belirten Cüneyt Arkın, şöyle konuşmuştur :

"Aile bireylerimle çevirdiğim film bana çok şey sağladı. Bir kere oyuncu ve plato masrafından kurtuldum. İkincisi, artistler eşim ve oğlum olduğu için, onları istediğim gibi biçimlendirip yönetebildim. Eğilimlerini bildiğim için düşündüğüm şeyleri kolaylıkla gerçekleştirebildim. Bundan böyle her yıl en az iki tane "Aile boyu film" çevirmek amacındayım. Üstelik eşimin ve oğlumun kamera karşısında çok başarılı olduklarını da bir yönetmen olarak belirtmekte yarar görüyorum."

"Vatandaş Rıza" filminde, Cüneyt Arkın'ı pek çok filmde oynatmış olan tanınmış yönetmen Osman F. Seden de oyuncu olarak oynamaktadır. Öbür önemli rollerde Ahmet Mekin, Sümer Tilmaç, Kadir Savun, Hüseyin Kutman, Nejat Özbek yer almaktadır.

Filiz Akın "ANNELER GÜNÜ"ne hazırlanıyor

ÜÇ yıl önce sahne yaşamına geçip, çalışmalarını müzik alanına kaydıran Filiz Akın, bu süre içinde hiç film çevirmeyişinden yakınıyor. TV'de geçmiş yıllarda çevirdiği çok sayıda filmi gösterilen Filiz Akın, eski yapıtlarının izlenişinden de üzüntü duyuyor. "Seyircilerim beni bugünkü halimle görmeliydi" diyor. Geçtiğimiz yıl TV'deki "Podyum" programında sunuculuk yapan, fakat çeşitli eleştirilere uğradığı için başlamasıyla bitmesi bir olan bu uğraşından sonra Filiz Akın, bundan sonra TV'ye ancak iyi bir dizi filmle dönmek istediğini söylüyor. Türk Sanat Müziği solisti olarak TV'ye çıkmamakta kararlı olan Filiz Akın, sadece Mayıs ayında kutlanacak "Anneler Günü"ne hazırlandığını belirtiyor. Bilindiği gibi Filiz Akın Yeşilçam'ın ünlü çocuk artistlerinden İlker İnanoğlu'nun (Yumurcak) annesidir.

Geçtiğimiz ay Londra'ya giden, oradan da Amerika'daki Türk Doktorlarının konuğu olarak New York'a geçip üç ayrı eyalette konserler veren ve bu arada Hollywood stüdyolarında incelemelerde bulunan Filiz Akın, sinemayı bırakmadığını, iyi bir senaryo bulursa yeniden setlere dönüş yapabileceğini söylüyor ve "Şimdilik sık sık TV ekranlarına getirilen eski filmlerimle yetiniyor, seyircimle ilişkimi bunlarla sürdürüyorum" diyor.

MERAL ZEREN YAZ AYLARINDA YENİDEN FİLM ÇEVİRMEYE BAŞLIYOR

Uzun bir süredir film çevirmeyen Meral Zeren, sinemaya yeniden dönüş yapıyor. Son aylarda TV'de gösterilen "Salak Milyoner", "Köyden İndim Şehire", "Dert Bende" gibi filmleriyle adından söz ettiren sanatçıya, Yeşilçam'dan da yeni çalışma önerileri gelmeye başladı. İki film yapımevinden gelen önerileri değerlendiren Meral Zeren, bunlar arasında bir seçme yaparak yeni mevsim programını düzenleyeceğini açıkladı.

Besteci—şarkıcı Selami Şahin'in denetimi altında sahneye çıkan, müzik yaşamına başladıktan sonra sinemayı ikinci plana iten Meral Zeren, film setlerini çok özlediğini, bu nedenle yaz aylarında yeniden kamera karşısına geçmek için hazırlık yaptığını söylüyor. Sahnede de başarılı olabildiğini kanıtladığını söyleyen sanatçı, "Bundan sonra hem sahnede, hem de sinemada olmak istiyorum. Bu iki uğraşı birlikte sürdürmek amacındayım" diyor.

Meral Zeren'in en büyük isteği ise, bir TV yapımında oynayabilmek.

kısa, kısa...

- Sinema sanatçılarından bazıları şiire merak sardılar. Sevda Ferdağ hem şiir, hem şarkı sözü yazarken, Sadri Alışık da 200'ün üzerinde şiirle ortaya çıktı. Ünlü sinema ve tiyatro oyuncusunun bu şiirleri bir kitapta toplaması bekleniyor.

- Emel Sayın'ın beş yıl önce çevirdiği "Süreyya", "Feride", "Hicran", "Eyvah", "Gülizar", "Yalancı Yarim" gibi filmleri Libya, Tunus, Fas, Cezayir, Mısır ve Irak tarafından satın alınmak isteniyor. İlgili firmalara bu konuda girişimde bulunuldu.

BEETHOVEN

- MÜZİĞE YENİ BİR GÜÇ GETİREN BESTECİ
- 1770'DE ALMANYA'NIN BONN KENTİNDE DOĞDU.
- 1827'DE AVUSTURYA'NIN BAŞKENTİ VİYANA'DA ÖLDÜ.

ÜNLÜ KİŞİLER

KİMLİĞİ

14 yaşındayken saray orgcusu olarak görevlendirilen Beethoven'in babası, sarhoş bir şarkıcıydı. 1787'de Viyana'ya giderek Mozart'la tanıştı. Piyano virtüözüydü. Yoksuldu. Sağlık düzeni bozuktu. En büyük yapıtlarından bazılarını sağır olduktan sonra yarattı. 208 kadar yapıtından en önemlileri şunlardır : 9 senfoni, 5 piyano konçertosu, bir keman konçertosu, piyano, keman ve viyolonsel için üçlü konçerto, piyano için 32 sonat, 2 perdelik "Fidelio" operası, 9 uvertür... 1792'de Viyana'ya yerleşen Beethoven, Haydn ve diğer büyük bestecileri inceledi. 1827'de ölen besteci, Haydn, Mozart, Brahms, Gluck ve Schubert gibi bestecilerin gömütlerinin bulunduğu Viyana'daki Merkez Mezarlığına gömüldü.

ÖZELLİKLERİ

- Beethoven, bir bakıma, müzik tarihinde "tek başına" yer alır. Karmaşık, olağanüstü bir dehası vardı. Belki, Mozart gibi bir "harika çocuk" değildi ama, çalışkan bir öğrenciydi. Ancak, düzen anlayışından yoksundu. Kendisine müzik bilgisi vermeğe çalışanların hepsine karşı çıkardı.
- Beethoven otuz yaşlarında kulaklarında beliren duyma yetersizliği üzerine yaşama küsmüş, kendine kıymayı bile düşünmüştür. Ancak, bu büyük sanatçı olayları olduğu gibi benimseyerek insanüstü çabasıyla, dehasıyla birbirini izleyen üstün yapıtlar yaratmıştır.
- Hiç evlenmeyen Beethoven yaşamının son yıllarında karşısındakilerin söylediklerini yazdırarak anlayabiliyor, birazcık olsun duyabilmek için boynuz biçiminde borular kullanıyordu.
- Beethoven'in yaşadığı dönemde, sanatçılar soylu kişilerin himayesine gerek duyarlardı. Beethoven bu geleneği yıkan, hiç kimseye bağlanmayan, bütünüyle onurlu ve özgür yaratıcılığı benimseyen ilk sanatçıdır.
- Ölmeden önce üç ay sürekli doktor denetiminde yaşayan Beethoven son soluğuna iki gün kala, şu Latince sözleri söylemişti : "Plaudite, amici, comoedia finita est!" (Alkışlayın, dostlarım, çünkü artık güldürü sona erdi!) Daha sonra da, bir yayıncının gönderdiği bir kasa şaraba bakarak : "Ne yazık, çok geç!" demişti.

ALKIŞLARI DUYMADI

Beethoven 29 Haziran 1801 tarihinde, daha sonra büyük bestecinin yaşam öyküsünü yazacak olan dostu Wegeler'e gönderdiği bir mektupta şunları yazıyordu : "Nerdeyse iki yıl olacak, insanlarla ilişki kurmaktan kaçıyorum, çünkü onlara ancak : "Ben sağırım" diyebilirim. Başka bir mesleğim olsaydı gene de olabilirdi; ama benim uğraşımda korkunç bir durum bu. Sayısı hiç da az olmayan düşmanlarım buna ne derlerdi ! Bu garip sağırlığı sana anlatabilmek için diyelim ki tiyatroda oyuncuların ne dediklerini anlayabilmek amacıyla orkestranın çok yakınında bulunmam gerekiyor. Biraz daha uzakta oturacak olursam çalgılarla şarkıcıların seslerini duyamıyorum." 1824'te 9. uncu Senfoni ilk kez çalınırken izleyiciler ayakta alkışladılar. Beethoven dönüp bakmadı : alkışları duymuyordu.

Albay HEPALBAY ve KÜÇÜKDİŞ

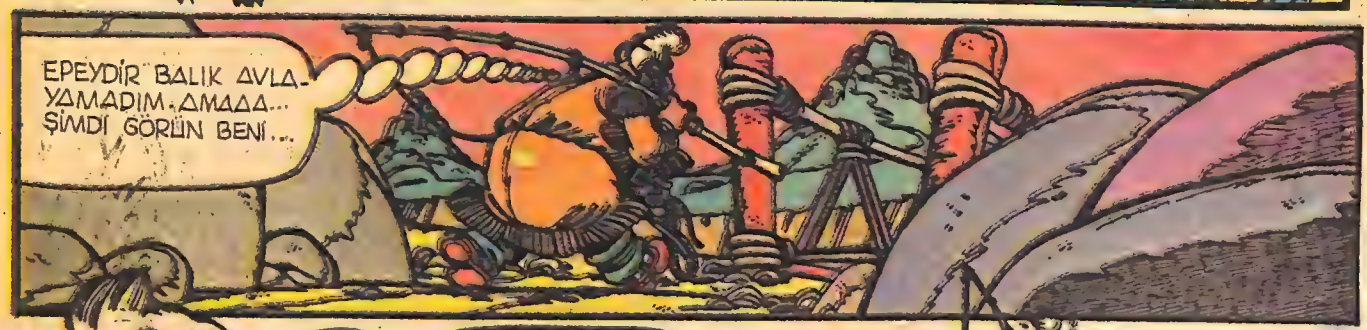

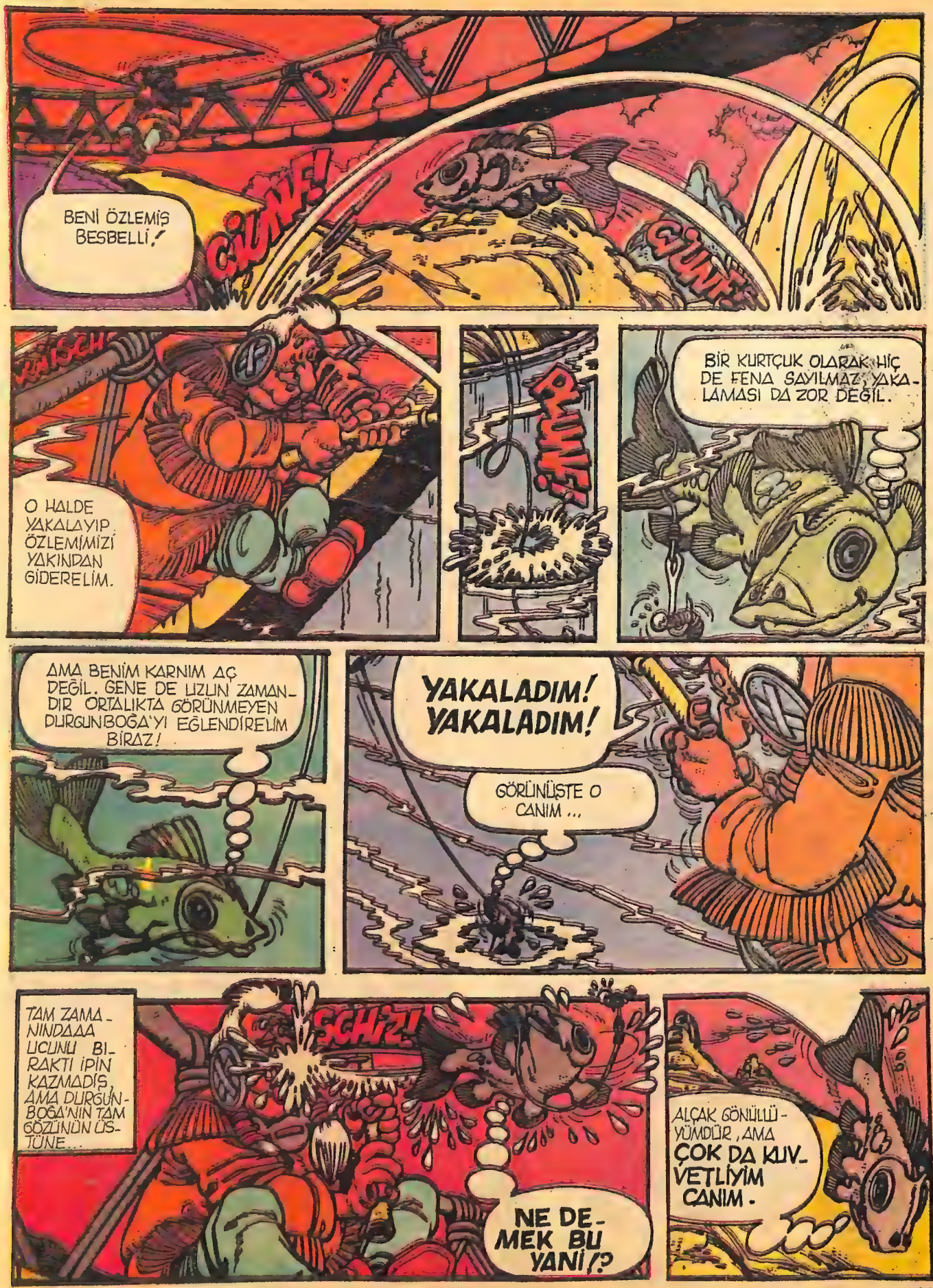

BENİ ÖZLEMİŞ BESBELLİ!

CİUNF!

CİUNF!

RATSCH

O HALDE YAKALAYIP ÖZLEMİMİZİ YAKINDAN GİDERELİM.

PLUNF!

BİR KURTÇUK OLARAK HİÇ DE FENA SAYILMAZ, YAKALAMASI DA ZOR DEĞİL.

AMA BENİM KARNIM AÇ DEĞİL. GENE DE UZUN ZAMANDIR ORTALIKTA GÖRÜNMEYEN DURGUNBOĞA'YI EĞLENDİRELİM BİRAZ!

YAKALADIM! YAKALADIM!

GÖRÜNÜŞTE O CANIM ...

TAM ZAMANINDAAA UCUNU BIRAKTI İPİN KAZMADIŞ, AMA DURGUNBOĞA'NIN TAM GÖZÜNÜN ÜSTÜNE...

SCHIZ!

NE DEMEK BU YANİ!?

ALÇAK GÖNÜLLÜYÜMDÜR, AMA ÇOK DA KUVVETLİYİM CANIM.

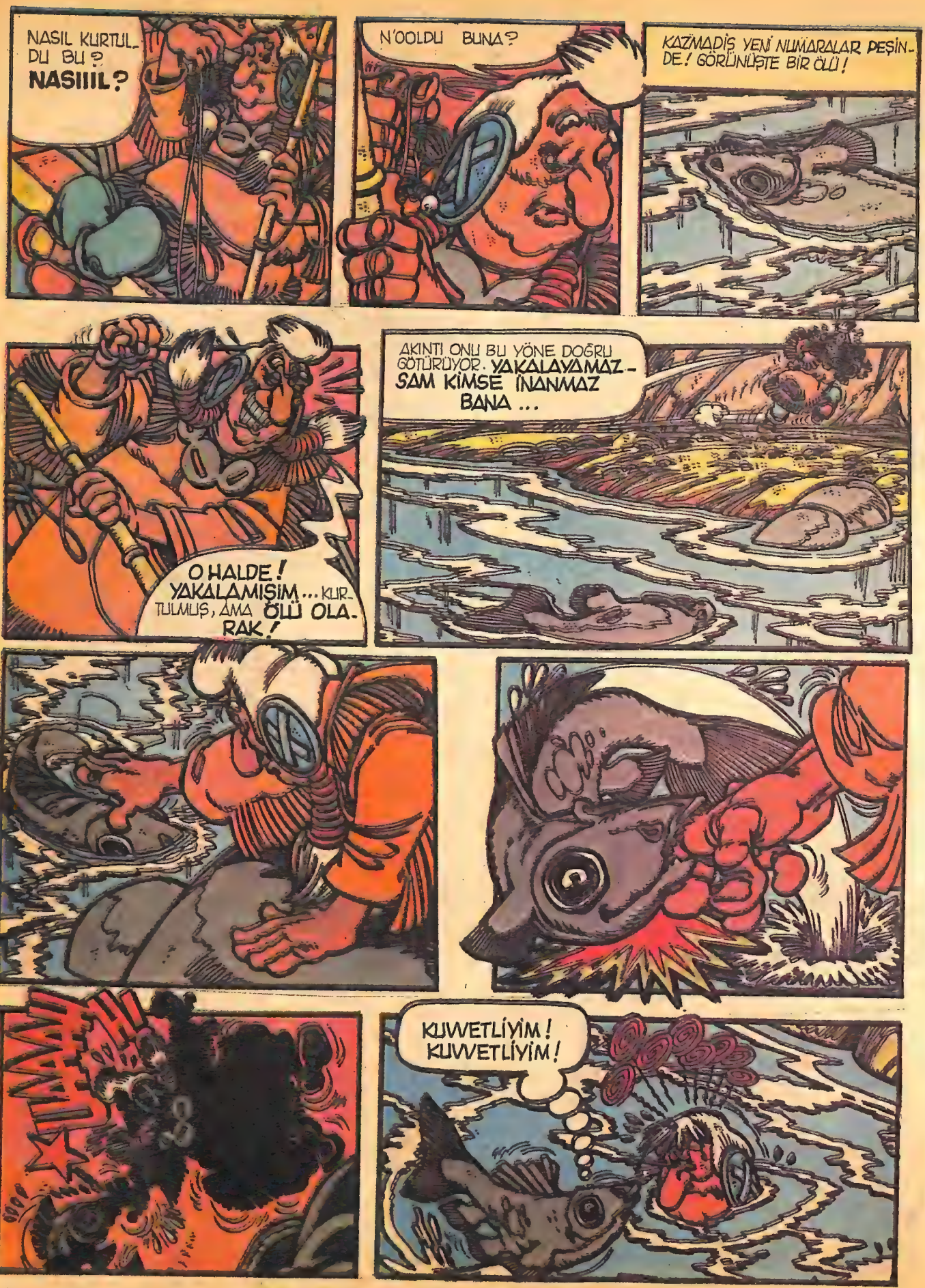
NASIL KURTULDU BU? NASIIIL?
N'OOLDU BUNA?
KAZMADİŞ YENİ NUMARALAR PEŞİNDE! GÖRÜNÜŞTE BİR ÖLÜ!
O HALDE! YAKALAMIŞIM... KURTULMUŞ, AMA ÖLÜ OLARAK!
AKINTI ONU BU YÖNE DOĞRU GÖTÜRÜYOR. YAKALAYAMAZSAM KİMSE İNANMAZ BANA...
KUVVETLİYİM! KUVVETLİYİM!

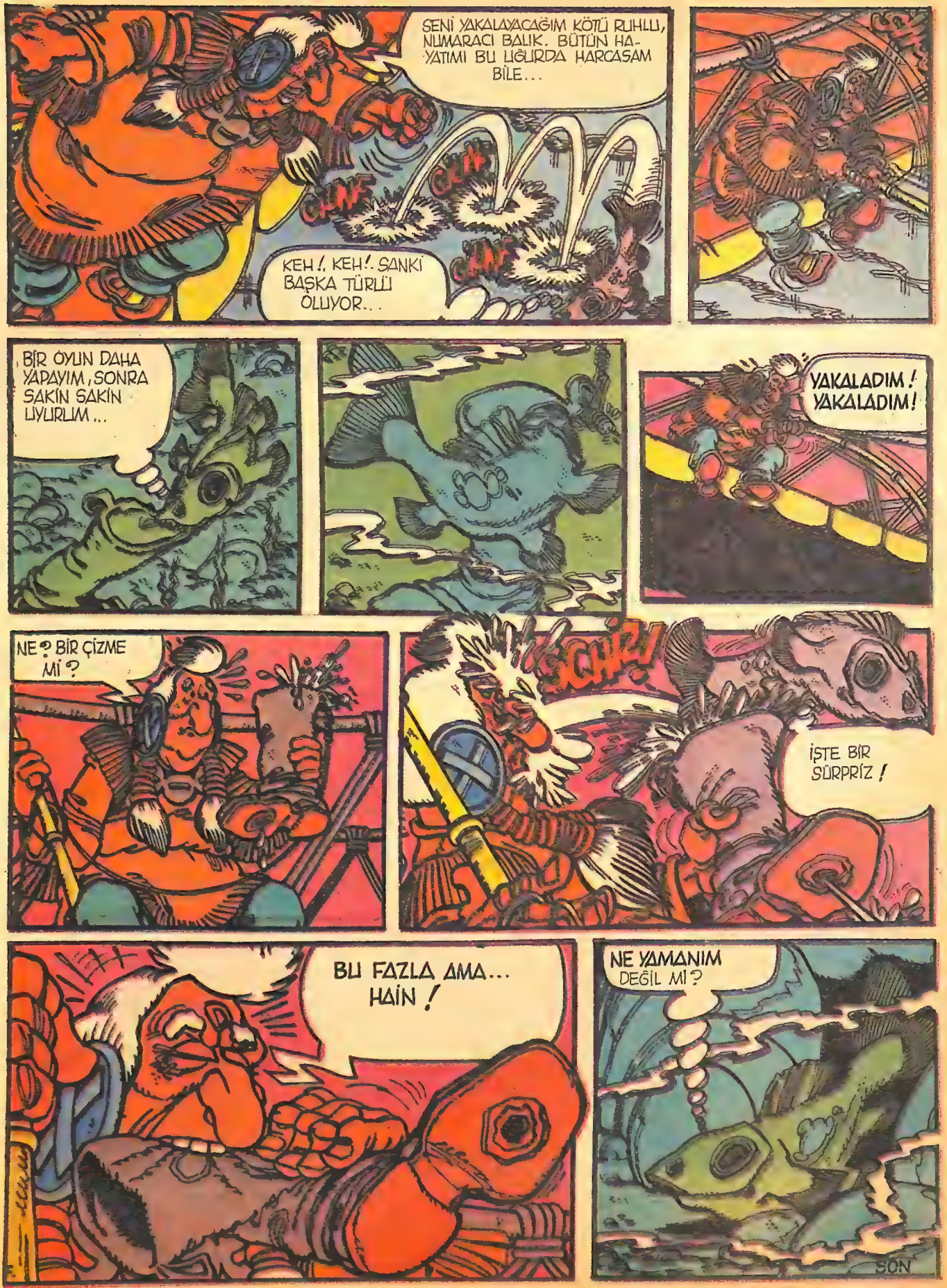
SENİ YAKALAYACAĞIM KÖTÜ RUHLU, NUMARACI BALIK. BÜTÜN HAYATIMI BU UĞURDA HARCASAM BİLE...
CLANG
CLANG
CLANG
KEH!. KEH!. SANKİ BAŞKA TÜRLÜ ÖLÜYOR..
BİR OYUN DAHA YAPAYIM, SONRA SAKİN SAKİN UYURUM...
YAKALADIM! YAKALADIM!
NE? BİR ÇİZME Mİ?
SCHIK!
İŞTE BİR SÜRPRİZ!
BU FAZLA AMA... HAİN!
NE YAMANIM DEĞİL Mİ?
SON

3000 ÖĞRENCİYE KARŞILIKSIZ EĞİTİM BURSU

Belki birçok çocuk "Eğitim Bursu" sayesinde, bu arkadaşları gibi öğrenim yapma olanağı bulacaktır.

Okula gitme olanağı bulamayan çocuklara yardımcı olacak olan "Eğitim Bursu"na katılma herkese açıktır ve verilen burs karşılıksızdır.

- Verilecek bursların 1000'inden ilkokul, 1000'inden orta, 1000'inden ise lise ve dengi okul öğrencisi yararlanacak.
- Türkiye İş Bankası'nın düzenlediği "Eğitim Bursu" karşılıksız veriliyor, özellikle, bankada hesabı olması gerekir diye bir koşul yok.

BİRLEŞMİŞ Milletler, çocukların yüceltilmesini, geliştirilmesini sağlamak, çocuklar için gerekli ekonomik ve toplumsal koşulları oluşturmak amacıyla, bütün ülkelere bir çağrıda bulundu. Bir yıl süreyle, bu kutsal amaca yönelik, daha belirgin biçimde çalışmalar yapılması için, 1979 yılını "Uluslararası Çocuk Yılı" olarak saptadı.

Bu girişim gerçekten yerindeydi, çünkü çocuk konusuna bakıldığında, görülenler hiç de iç açıcı değildi. Uzaklara gitmeye gerek yok. Çevremize baktığımızda, gördüğümüz çocuklar bize çok şeyler söylemekte. Evet, okula giden, eğitim gören, olanaklı çocuklar yok değil ama, daha kötü koşullar altında yaşayan ve diğerleri kadar şanslı olmayan çocuklar da çok. Belgelere dayanarak, özellikle gelişmemiş ülkelerde, yüzmilyonlarca çocuğun, gelişmelerine, yetişmelerine gerekli olan koşullardan uzakta büyüdüklerini söyleyebiliriz. Gelişmiş ülkelerdeki çocukların hemen hemen tümü okuma olanağı bulurken, gelişmemiş ülkelerde çocukların ancak yarısının, hem de yalnızca ilkokulda okuyabildiği görülmektedir. Ülkemizde de durum aşağı yukarı aynıdır. Toplumsal bakımdan alt düzeyde olan çocuklara yardım etmek, onları daha iyiye doğru yöneltmek hepimizin görevidir. Tüm kurumların, kişilerin bu konuda önlemler alması, iyiniyetli çabalar harcaması gerekir. Birçok olumlu atılımda öncülük yapmış olan Türkiye İş Bankası, çocuklara yönelik hizmetlerine ek olarak, onları eğitime özendirmek amacıyla, Birleşmiş Milletler'in saptadığı "Uluslararası Çocuk Yılı"nın çizgisine uygun yeni bir girişime yönelmiştir.

Türkiye İş Bankası'nın "Eğitim Bursu" adı altında hazırladığı bu programdan 1000 ilkokul, 1000 ortaokul, 1000 lise ve dengi okul öğrencisi yararlanacaktır. 1979 - 1980 ders yılında uygulanmasına başlanacak olan "Eğitim Bursu"ndan yararlanmak için, bankada bir hesabın bulunması zorunluluğu sözkonusu olmadığından, 1961 ve daha sonraki doğum-

Bu arkadaşlarınız gibi neşe içinde okula devam edebilmek için "Eğitim Bursu" katılma formlarını doldurup başvurmanız ve noterlikçe yapılacak çekilişe katılmanız yeterlidir.

lu tüm öğrencilere başvuru yolu açıktır. "Eğitim Bursu" sorumlularından öğrendiğimize göre, öğrencinin Türk uyruklu olması dışında, öngörülen belirli koşullardan biri, bir üst sınıfa geçmiş olmak, ikinci bir koşul ise bankanın düzenlediği katılma formlarını doldurarak test sorularını yanıtlamak ve böylelikle noter önünde yapılacak çekilişe katılmaktır.

Eğitim Bursu, 1979 - 1980 ders yılında, ilk öğrenim gören

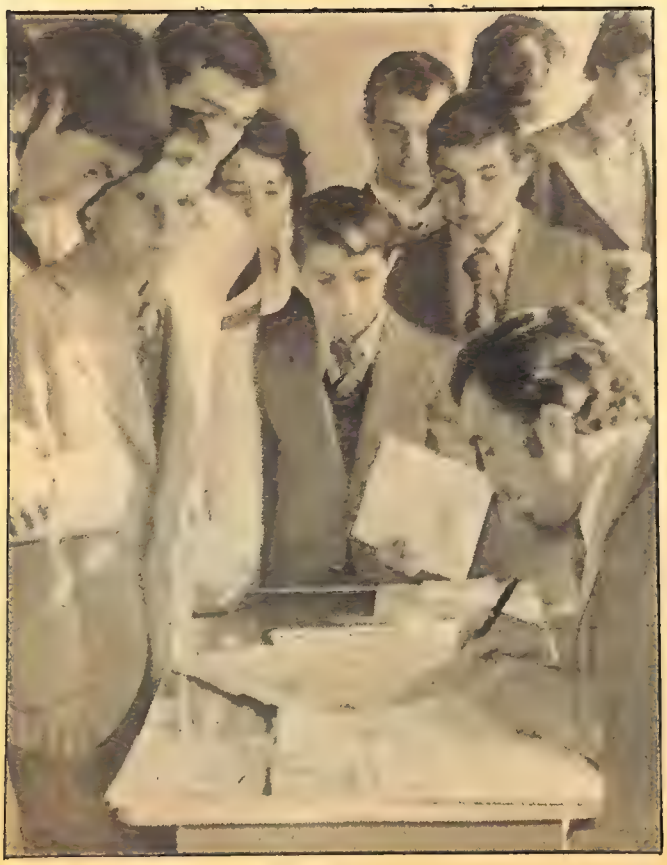

Sizler de bu öğrenciler gibi, bir İş Bankası şubesine başvurarak "Eğitim Bursu"na katılmak için anket formlarını ve özel olarak hazırlanan broşürü almayı unutmayınız.

öğrencilere ayda net 300 lira, orta öğrenim görenlere ayda net 400 lira, lise ve dengi okulda okuyanlara ise ayda net 500 lira olarak saptanmıştır. Verilen bu burs öğrencinin devam etmekte olduğu öğrenimin bitimine kadar, yılda 8 ay süreyle ve 2 taksitte peşin olmak üzere, sürecektir. Örneğin, öğrenci ilkokuldaysa ilkokul sonuna kadar, ortaokuldaysa ortaokul, lisedeyse lise sonuna kadar bu bursu alacaktır.

Türkiye İş Bankası'nın, yararlı olacağından hiç kuşkumuz olmayan bu girişimi konusunda, "KUMBARA" okuyucularına açıklayıcı ve tamamlayıcı bilgi vermek amacıyla başvurduğumuz "Eğitim Bursu" sorumluları bize ayrıca şunları söylediler . "Gördüğünüz gibi, bu burs bankamızda çalışanların çocuklar dışında herkese açıktır. Ancak sınıfta kalanlar, okuldan çıkarılanlar, öğrenimine ara verenler burstan yararlanamaz." Sorumlulara yönelttiğimiz "katılma işleminin nasıl olacağı?" sorusuna da şu yanıtı aldık : "Katılma formları 3 değişik okul düzeyine göre hazırlanmıştır. Bir İş Bankası şubesine uğrayıp 1979 - 1980 ders yılında öğrencinin devam edeceği okul düzeyine ait katılma formunun alınması gerekir. İlkokul 5. sınıfta okuyanların ortaokul, ortaokul 3. sınıfta okuyanların ise lise ve dengi okul formunu istemesi doğaldır. Katılma formlarında 15'er soru bulunmaktadır. Yapılacak iş, yanıtları, bankamızca özel olarak hazırlanan ve anket formuyla birlikte verilecek broşürden de yararlanarak, bu soruların altındaki karelere işaretlemektir. Bu işlemden sonra, belirli yerlere ad, soyadı, adres yazıp katılma formunu gerektiği biçimde katlayarak gösterilen adrese postalamak gerekir. Katılma formlarının en geç 1 Ekim 1979 gününe kadar elimize geçmesi gerektiğine göre, önümüzde başvuru için bir hayli bol zaman vardır."

Çocukları hem daha iyiye yöneltmek, hem de toplumsal bakımdan alt düzeyde olan çocuklara yardım etmek amacıyla düzenlediği bu "Eğitim Bursu"ndan dolayı, Türkiye İş Bankası'nı büyük bir içtenlikle kutlarız. Diğer ulusal kurumlarımızın da en az bu bankamız kadar, Türk çocuklarının sorunlarına el atmalarını, onlara yardım ellerini uzatmalarını dileriz. Siz, "KUMBARA" Dergisinin okurlarına gelince, sizlere, hemen bir İş Bankası şubesine uğrayarak gerekli tamamlayıcı bilgileri ve formları alarak "Eğitim Bursu"na katılmanızı salık veririz. Böyle bir fırsatı kaçırmamak gerekir.

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

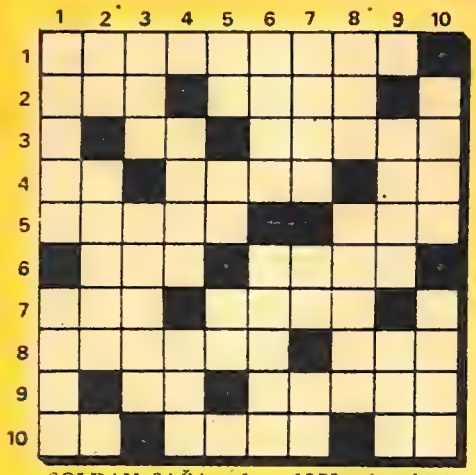

SOLDAN SAĞA : 1 – 1979 yılına bütün dünyada verilen ad, 2 – Zeybek.. Güney Amerika'da PATAGONYA TAVŞANI da denilen kemirgen bir hayvan, 3 – Milimetrenin kısa yazılışı.. Hızı az, 4 – Bir sayı.. Bacakların bilekten sonraki kısmı.. Bir soru eki, 5 – Sıvıları ölçmekte kullanılan ölçü birimi.. Aralarında DOKSAN DERECELİK AÇI OLUŞTURAN iki doğrunun birbirine göre konumu, 6 – Avrupa'da bir ulus.. Arabistan'ın güneyinde bir liman, 7 – BİN KİLOGRAM'a eşit olan ağırlık ölçüsü.. Lokomotifli taşıt, 8 – OLDUKÇA UZUN anlamında bir sözcük. Bir şeyin ek parçası, 9 – (R) den sonraki harfin okunuşu.. Istanbul'un fethini, Gençlik ve Spor Bayramı'nı, Anneler Günü'nü ve Anayasa Bayramı'nı kutladığımız ay, 10 – Dünya'mızın uydusu.. Memurlara verilen aylık.. Bir nota.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1 – UZUNCA bir ip ile, ucuna asılan bir demir parçasından meydana gelen ve duvarların yere DİK olup olmadıklarını kollamaya yarayan alet.. KARADENİZ'e DÖKÜLEN büyük bir ırmak, 2 – Trabzon ilinde bir ilçe.. Uskumru balığının kurutulmuşu, 3 – Fatih Sultan Mehmet'in küçük oğlu.. Afrika kuzeyinde bir ülke, 4 – Güneş'ten uzaklık sırasında dördüncü olan gezegen.. Hava'nın içindeki su buharına verilen ad, 5 – BİN METRE'nin kısa yazılışı.. (V) den sonraki harfin okunuşu.. TÜRKİYE CUMHURİYETİ anlamındaki harfler, 6 – Yürüyerek giden.. Bulmaya çalışma, 7 – Komşu bir ülke.. (Ç) den sonraki harfin okunuşu.. Yemek ile eş anlamlı bir söz, 8 – Yanardağdan etrafa yayılan ateş seli.. Bilimsel bir gerçeği göstermek için yapılan deneme, 9 – Dualardan sonra söylenen sözcük.. Kent ve kasabalar dışında kalan yerlere verilen ad, 10 – Mum, lamba, ampul gibi araçların yaydığı, gözle görülen aydınlık.. Ortaokuldan sonraki okul.

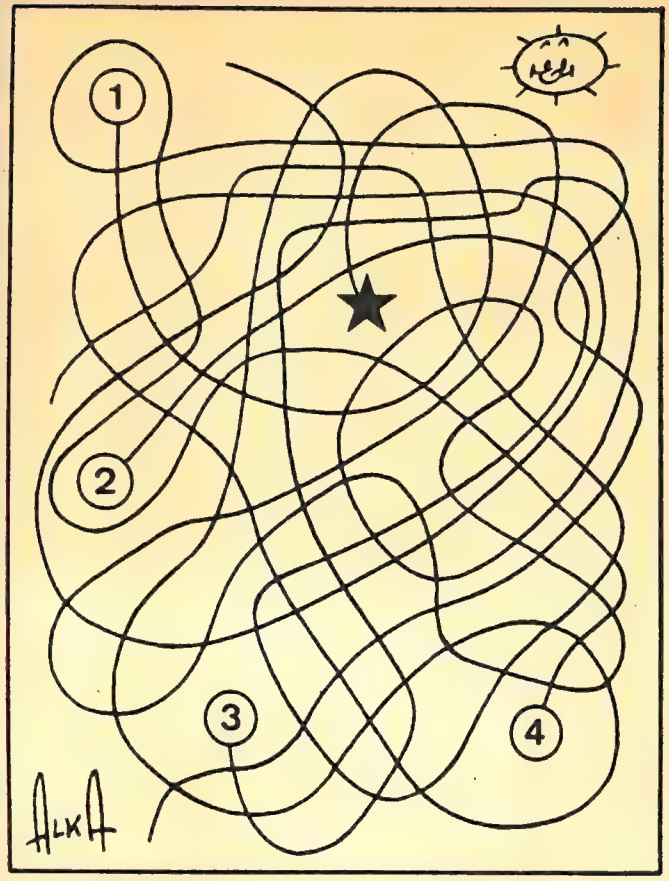

İPLİĞİ YİTİRMEYİN ! İplikler birbirine karışmış. Yıldıza bitişik olan ipliğin hangisi olduğunu bulabilir misiniz?

ŞERİF. Mak Şeridan bölgenin yeni şerifi seçilmiştir. Ama görevine başlamadan önce yeni bir şapka almak istiyor. Çarşıdaki satıcı ona dört şapkadan birini seçmesini önermiş. Gülünç olmaması için Mak'ın hangi şapkayı seçmesi gerekiyor?

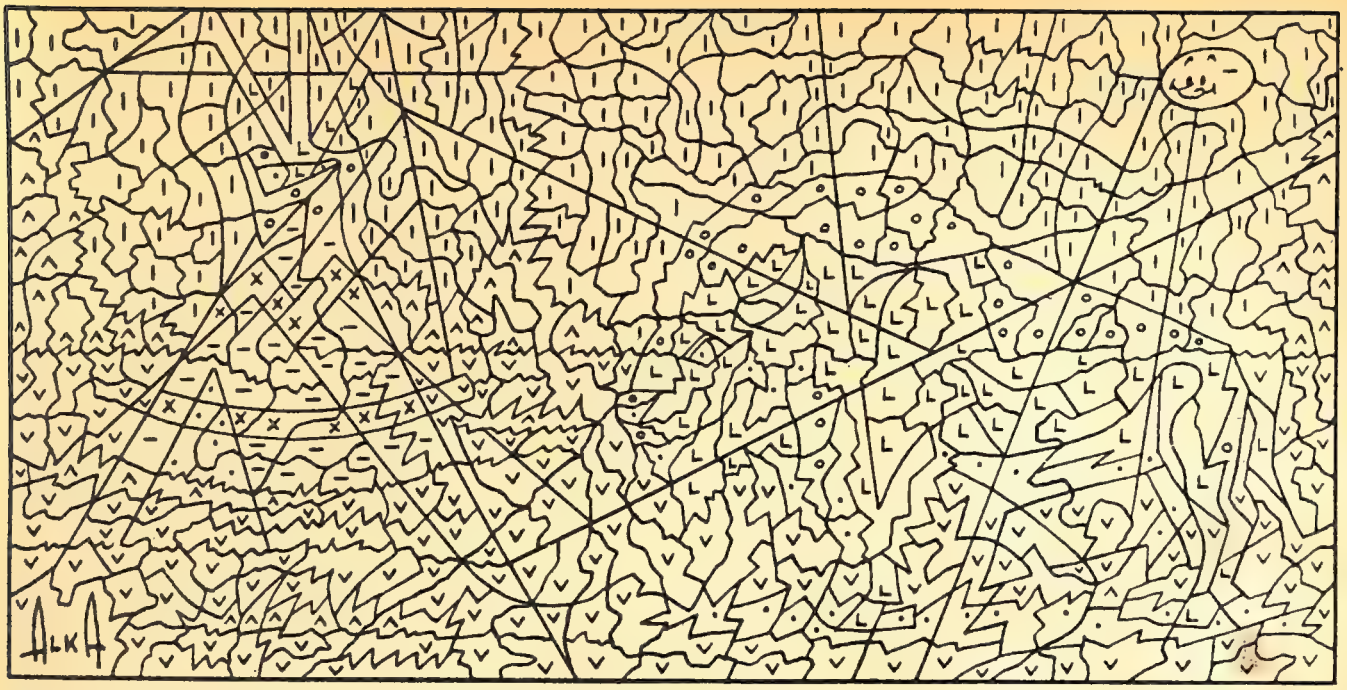

BAKALIM NE ÇIKACAK? Bu garip çizgi kargaşasında nasıl bir biçim çıkacağını merak ettinizse lütfen boya kalemlerinizi alın ve işe başlayın. (v) işaretli bölümler mat yeşil, (^) işaretli bölümler de koyu yeşil ile boyanacaktır. (I) işaretliler mat mavi, (.) işaretliler siyaha boyanacaktır. (x) işaretliler kırmızı, (–) işaretliler de yeşildir. (o) işaretli bölümler açık kahverengi, (L) işaretliler ise koyu kahverengidir. Üzerlerinde hiç bir işaret bulunmayan bölümler beyaz olarak bırakılacaktır.

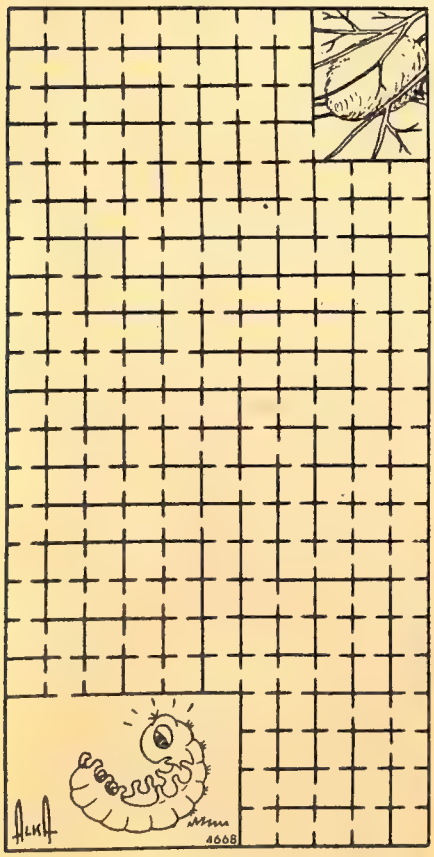

EYVAH, DÜŞTÜ! Koruyucu kozasını oluştururken bu tırtıl ıslak bir yaprağın üzerinden kayarak ağaçtan düştü!Bu labirentte izlemesi gereken yolu ona göstererek kozasına ulaşmasına yardımcı olur musunuz?

YANITLAR 31. SAYFADA

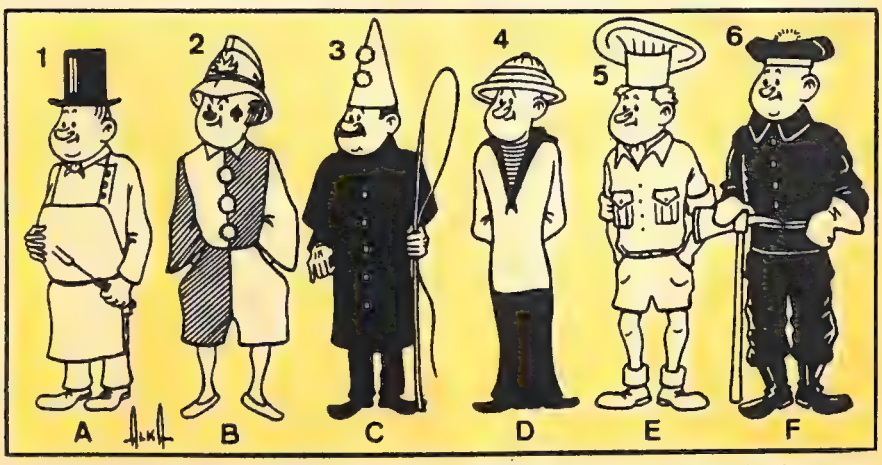

ŞAPKALAR KARIŞMIŞ? Resimde bir takım kişiler üniformalar ve giysiler giymişler. Ama şapkaları giysilerine hiç de uygun değil. Harf ve sayılara göre şapkaları yerli yerine koyabilir misiniz?

YUMURTALAR KIRILDI! Resimdeki yumurtaların kendi parçalarını bulup birbirleriyle birleştirebilir misiniz?

SİZİN SAYFANIZ

KELEBEK

Ne güzelsin kelebek
Kanadın benek benek
Benim sevdiğim böcek
Sensin güzel kelebek

Çiçekten çiçeğe konan
Hep havalarda uçan
Kış gelip benden kaçan
Sensin güzel kelebek

S. NAZLI WASTI — Ankara

KİTAP

Kitap haftası geldi
Her taraf kitap dolu
Siz de alın bir kitap
Okuyun günler boyu

Ben kitabı severim
Her sayfası yazı dolu
Bilgi verir kitaplar
Okuyun günler boyu

MEHMET KEMAL — Ankara

İLKBAHAR

İlkbahar çiçekleri
Doldurdu her yerleri
Küçüklerin sevinci
Doldurdu her yerleri

Çayır çimen yeşerdi
Dağ taş yeşil giyindi
Yanık sesiyle kavak
Ta derinden seslendi

Güneş daha da parlak
Işığını yayacak
Herkes sevinç içinde
Tarlalara koşacak

FATMA KOYUER — Nevşehir

DENİZ

Hava bozuldu, fırtınalı
Bak yine coştu deniz
Sanki yutacak insanı
Dalgalar bir dev gibi

Bak dalgalar peş peşe
Bir dev gibi geliyor
Sanki yutacak insanı
Sahile vurunca kayboluyor

Bu böyle devam etmiyor
Sonunda yine sakinleşecek
İşte o zaman sakinleşince
Bir dost gibi bakacak bize

AYTEN BAYTEKİN — Ereğli

ANNEM

Senin yüzün en güzeli yüzlerin
Melekler kadar saf
Ellerin,
En güzeli ellerin.
Yumuşacık bembeyaz
Senin bakışların,
Bana bakarken,
Senin yüreğin
En çırpıntılısı yüreklerin.
Beni düşünürken,
Ve senin ismin
Dudaklarında en güzel şarkıdır
Tüm çocukların

TANER ERTUĞRUL — Erzurum

FIKRALAR

KELOĞLAN

Keloğlanın annesi çeşmeye giderken oğluna :
—Oğlum, kapıdan ayrılma, demiş. Anne gitmiş. Evde canı sıkılan Keloğlan kapıyı sökmüş, annesinin yanına gitmiş.
Annesi oğluna kızmış ve:
—Oğlum, hani kapıdan ayrılmayacaktın? demiş.
Keloğlan :
—İşte, ayrılmadım, yanımda getirdim, demiş.

NURCAN OBALI — Avcılar /Istanbul

TATLI KOYARKEN

—Nine, senin gözlüklerin her şeyi büyütürmüş, doğru mu?
—Evet, yavrum.
—Ne olursun, tabağıma baklava koyarken, gözlüklerini çıkarıver.

EMİNE ÇITAK — Ankara

ALİ DEMİRALP — Giresun

BİZE DE MEKTUP VAR

Sayın Kumbara dergisi yazarları. Kumbara dergisini okudum ve çok çok beğendim. Hele Gülibiği anlatamam. Sayın Kumbara dergisi yazarlarına ve diğerlerine mutluluk ve esenlikler dilerim. Sağlıcakla kalınız.

UFUK İNCESU — Adana

Sayın Kumbara dergisi yazarları. Yayınlamakta olduğunuz Kumbara dergisini okuyorum ve çok beğeniyorum. Yalnız derslerle ilgili konuları çok az yayınlıyorsunuz. Sizden ricam derslerle ilgili konuları yayınlamanız.

NURCAN OBALI — Avcılar/Istanbul

Derginizi okuyorum ve çok çok beğeniyorum. En beğendiğim, Çetin Öner'in yazdığı ve Mehmet Tunalı'nın resimlediği Gülibik adlı romanı çok beğendim.

HABİBE CAN — Söğüt/ Bilecik

Ben derginizi alan ve beğenen bir okuyucuyum. En çok beğendiklerim Adli Moran'ın derlediği, Mehmet Tunalı'nın çizdiği "Garip Ama Gerçek" ve "1 Yazar 1 Yapıt" yazıları oldu. Fakat derginizde daha çok öykü, eğlence, televizyon, plak, sinema gibi yazılara daha çok yer verilmiş. Bunları kısaltarak Sosyal, Fen, Matematik, Türkçe ve Testlere yer ayırırsanız çok sevinirim.

GÜLAY YILMAZ — Afyon

Geçen sayımızda da bu konuya değinmiştik, şimdilik bu tür bir çalışma yapılmasını düşünmüyoruz.

GARİP ama GERÇEK

Derleyen : ADLİ MORAN — Çizen : MEHMET TUNALI

GENÇLİĞİNDE KENDİ YÜZÜNDEN NEFRET EDEN BUHARA VEZİRİ FARİDÜDDİN, SOM ALTINDAN YAPILMIŞ BİR MASKEYİ YÜZÜNE TAKARAK BUNU TAM 84 YIL HİÇ ÇIKARMAMIŞTIR (870-954 YILLARI ARASINDA). 17 YAŞINDAN SONRA VEZİRİN YÜZÜNÜ, HİZMETİNDE BULUNDUĞU KIRAL BAŞTA OLMAK ÜZERE, HİÇ KİMSE GÖRMEMİŞTİR.

ÇOCUKKEN SAĞ KOLUNU YİTİREN MACAR KONTU GEZA ZİCHY, ÇAĞININ EN BÜYÜK PİYANO VİRTÜÖZLERİNDEN BİRİYDİ (1849-1924-). YALNIZ SOL ELİ İÇİN YAZDIĞI ÖNEMLİ YAPITLARI DA VARDIR.

MİLATTAN 250 YIL ÖNCE MISIRDA İKİNCİ PTOLEME İÇİN BASILAN PARADAKİ KARTAL AMERİKAN DOLARININ ÜSTÜNDEKİ KARTALA ÇOK BENZEMEKTEDİR.

11 YAŞINDAN İTİBAREN...

İKİ AYAĞI FELÇ UĞRUYAN DİCK LANDAU ELİNDE PATENLERLE AMUDA KALKARAK İSTEDİĞİ GİBİ DOLAŞIYORDU...

AŞAĞIDAKİ FRANSIZCA SÖZCÜKLERİN HEPSİ AYNI BİÇİMDE "PRİ" OLARAK OKUNUR:

PRİE
PRIS
PRIT
PRIX
PRIES
PRIENT

DÜNYANIN EN UZUN YER İSMİ NORTH ISLAND'DE BİR KÖYÜN ADIDIR:
TAUMATAWHAKATANGİHANGAKOAUOTAMATEATURİPUKAKAPİKIMAUNGAHORONUKUPOKAİWHENUAKİTANATAHU.

YANITLAR

DENEKTAŞI

1. İki hörgüçlü, 2. Televizyon yayınlarında, 3. Gözetleme kulesi, 4. Natürmort, 5. Sfenks, 6. Bahar Bayramı, 7. Kum saati. Zamanı ölçmekte işe yarar, 8. a) Çift tırnaklıların geviş getirenler alt takımının devegiller familyasının bir türü. Güney Amerika'nın dağlık bölgelerinde yaşar, b) Tibetli budist rahibi, 9. Sait Faik Abasıyanık, 10. Acur, 11. Ağrı Dağı, 12. Brezilya ve Brasilia, 13. Eyüp Türbesi ve Camisi, 14. Beyincik, 15. Gluck (Alman opera bestecisi)

BULMACA

S.Sağa: 1— Çocuk Yılı, 2—efe, mama, 3—mm, yavaş, 4—üç, ayak, mı, 5—litre, dik, 6— Rus, Aden, 7—ton, tren, 8— uzunca, eki, 9—se, Mayıs, 10— ay, maaş, re.

Y.Aşağıya: 1— Çekül, Tuna, 2— Of, çiroz, 3—Cem, Tunus, 4— Merih, nem, 5—Km, ye, TC, 6—yaya, arama, 7— Irak, de, aş, 8— lav, deney, 9— amin, kır, 10— ışık, lise.

ŞAPKALAR KARIŞMIŞ

A. Aşçının şapkası No. 5, B. Palyaçonun şapkası No. 3, C. Arabacının şapkası No. 1, D. Denizcinin şapkası No. 6, E. Gezginin şapkası No. 4, F. İtfaiyeerinin şapkası No. 2.

İPLİĞİ YİTİRMEYİN

Yıldıza bağlı olan iplik, dikkat edince görüleceği gibi, 3 No. lu ipliktir.

ŞERİF

Şerif Mak Şeridan'a uyan şapka 2 No. lu olandır. Bu şapka tam ona göre. 1 No. lu ve 4 No. lu şapkalar ona çok büyük gelir, 3 No. lu olan şapka ise kafasına uymaz, çünkü küçüktür.

YUMURTALAR KIRILDI

1 No. lu yumurtanın parçası (j), 2 No. lu yumurtanın parçası (m) ve 3 No. lu yumurtanın parçası ise (a) dır.

SPOR

1 - Galatasaray (1909), 2 - 28 Ekim 1950'de A Milli Takımımız Tel - Aviv'de İsrail'e 5-1 yenilmiş, Ümit Takımımız da Ankara'da Mısır'ı 3-1 yenmiştir, 3 - Hüseyin Akbaş, 4 - Kanadalı, 5- Türkler, 6 - Ruhi Sarıalp (üç adım atlamada 15.07.50 metrelik derecesiyle), 7 - Fenerbahçe (1966 - 67 mevsimi)

SPOR

KEMAL ERDENAY

- Basketbole Doğanspor kulübünde başladı.
- 20 yıldan beri basketbol oynuyor, 157 kez Milli oldu.
- 5 kez Türkiye şampiyonu olan İ.T.Ü. takımının kaptanı.

7 SORU-7 YANIT

1- Türkiye'de, futbolde ilk kez şampiyon olan takım hangisidir?

2- Milli Futbol Takımımız ilk kez aynı günde hangi ülkeler ile maç yapmış ve ne sonuçlar elde etmiştir?

3- 5 kez Dünya Serbest Güreş Şampiyonasında altın madalya kazanan güreşçimiz kimdir?

4- Ana vatanı Amerika olan basketbolun yaratıcısı Dr. James Naismith nerelidir?

5- Atı bulup ehlileştiren ve biniciliği dünyaya yayan kimlerdir?

6- Olimpiyat Oyunlarında ilk kez şeref kürsüsüne çıkan atletimiz kimdir ve hangi dalda bronz madalya kazanmıştır?

7- Kulüplerarası Balkan Futbol Şampiyonluğunu hangi takımımız kazanmıştır?

ÜLKEMİZDE spor yaşamı en uzun olanlardan biri basketbolcu Kemal Erdenay'dır.

Tam 20 yıldan beri basketbol potalarının altında, başarılı bir sporcu olarak biliniyor. Bu süre içinde 157 kez de Ay - Yıldızlı formayı giyen Kemal Erdenay, spora Ankara'nın Doğanspor Kulübünde başlamış. Fenerbahçe, Galatasaray, Kolej gibi güçlü takımlar arasından sıyrılıp iki yıl üst üste Türkiye Gençler Şampiyonu olan Doğanspor Takımında parlamış Kemal. Daha basketbol yaşamının ikinci yılında Genç Milli Takıma yükselmiş, 1966 yılından sonra da A Milli Takımın değişmez elemanı olmuş. Erdal Poyrazoğlu'nun basketbolu bırakmasından sonra da kaptanlık görevini yüklenmiş...

Doğanspor'dan sonra Istanbul Teknik Üniversitesi Spor Kulübüne transfer olan Kemal, bordo-beyazlı takımda basketbolculuk yaşamının en mutlu günlerini yaşamış, çeşitli şampiyonluklarda büyük pay sahibi olmuş.

Türk basketbolunun 1971 yılında yeniden Avrupa sahalarında adını duyurmasında büyük rolü olan Kemal Erdenay, yabancı otoritelere bile parmak ısırtacak oyunlar çıkartmış ve bu otoriteler sık sık "Böylesine kurt, yapıcı ve akıllı bir basketbolcu benim takımımda olsa" demekten kendilerini alamamışlardır.

5 yıl Basketbol Türkiye Ligi'nde şampiyon olan ve kolay kolay başka bir kulübün erişemeyeceği bir rekora sahip İ. T. Ü. takımının kaptanı Kemal Erdenay, önceki yıl bazı arkadaşlarının takımlarını bırakmaları nedeniyle bordo-beyazlı takımı İkinci Lig'e düşmekten kurtaramamıştı. Ancak kendi kendine söz veren Kemal Erdenay, kendisinin yarı yaşındaki arkadaşlarıyla el ele verip İ.T.Ü. Takımını bu yıl İkinci Lig'de şampiyon yaparak tekrar düştüğü yere yükseltmesini bilmiştir.

Gelecek mevsim başında son kez bordo-beyazlı takımın önünde sahaya çıkacak olan Kemal Erdenay, böylece başarılar, şampiyonluklar dolu spor hayatını noktalamış olacaktır.

Zehra ablam ve BEN

Uyarlayan: HALE KUNTAY

Ayakkabı sıkınca

ÜST kattaki Bedia teyze ölmüştü. Hepimizi her dakika azarlayan Bedia teyze sonunda ölmüştü. Annemle babam Bedia teyzenin cenazesine gideceklerdi.

—"Ben de geleceğim," dedi Zehra ablam.

—"Olmaz," dedi annem. "Senin ne işin var? Çocuklar cenazeye gitmez."

—"Ben gideceğim," diye tutturdu Zehra ablam. "Pekala çocuklar gider işte ve ben de gitmek istiyorum."

—"Ben de, ben de," diye ablama katıldım. "Ben de geleceğim, ben de!"

—"Olmaz," diye karşı çıktılar annemle babam.

—"Geleceğim işte!"

—"Hayır,"

—"Geleceğim!"

—"Eğlenceye gitmiyoruz ki. Herkes ağlar orada."

—"Bizi götürmezseniz, biz de burada ağlarız," dedi Zehra ablam ve hemen ağlamaya başladı. Ben de ağlamaya başladım. Biz kızdık mı, hemen ağlayabiliriz. Ayrıca da Bedia teyzenin cenazesine gitmek ve evde yalnız kalmamak istiyorduk.

—"Ay, peki, peki," dedi sonunda babam. "Siz de gelin."

Babam burnumuzu sildi, annem bizi giydirdi ve Zehra ablama da yeni rugan pabuçlarını giymesini söyledi. İndirimli satışlardan çok ucuza almıştı rugan pabuçları. Ondan sonra da otomobile bindik ve camiye gittik. Ben hiç beğenmedim cenaze törenini. Gerçekten eğlenceli değildi. Sonra Bedia teyzeyi de göremedik. Tabutun içindeymiş, öyle dedi annem.

—"Neden bu insanlar ağlıyorlar?" diye Zehra ablama sordum.

—"Bedia teyze için," dedi.

—"Ne var Bedia teyze için ağlayacak?" diye sordum. "Cennete gitmiştir."

—"Hiç sanmam," dedi Zehra ablam. "Çocukları sevmezdi, zaten arkadaşları da, o cehenneme gitti diye ağlıyorlar."

—"Susun!" diye babam bizi azarladı. Sustuk.

Az sonra camiden çıktık, arabamıza bindik ve kabristana gittik. Ağaçların altında durduğumuzda Zehra ablamın yüzü çok üzgündü. Yaşlı kadınlar gene sessizce ağlıyorlardı. Baktım, Zehra ablamın da yanaklarından yaşlar akıyordu.

—"Zehra abla...?" dedim usulca, "neden bizi azarlayan Bedia teyze için ağlıyorsun?"

—"Rahat bırak beni!" dedi öfkeyle.

Ama çok geçmeden yüksek sesle ağlamaya başladı. Yaşlı kadınlar bile dönüp dönüp Zehra ablama baktılar. Annemle babam Zehra ablamı sakinleştirmek istedilerse de, sustu-ramadılar. Yaşlı bir adam bile içtenlikle Zehra ablamın başını okşadı ve :

—"Ağlama küçük," dedi. "Bedia teyzeni çok severdin demek, ama o artık Tanrının yanında."

—"Bana ne," diye hıçkırdı Zehra ablam.

—"Bu kadar ağladığına göre, onu çok seviyordun demektir," diye yaşlı adam devam etti.

—"Hayır," dedi Zehra ablam daha da çok ağlayarak. "Ben Bedia teyze için ağlamıyorum. Yeni ayakkaplarım ayağımı sıkıyor, canım acıyor, onun için ağlıyorum."

ÇETİN, METİN VE ÖTEKİLER